VLS 2

Časopis zaměstnanců
Vojenských lesů a statků ČR, s. p.

ročník VII ■ červen 2012

36. ROČNÍK LESNICKÉHO DNE V RALSKU

Vojenské lesy a statky ČR, s.p., divize Mimoň srdečně zve na:

Výstavu lesní techniky

ve dnech 22. a 23. června, zahájení vždy v 9:00 hodin
- 22. června zveme na výstavu lesní techniky hlavně odbornou veřejnost

Prezentovat se budou firmy pracující v lesním hospodářství a dřevozpracujícím průmyslu s ukázkami prací v lesních porostech a na volné ploše v areálu Skelná Huť.

36. ročník Lesnického dne

v sobotu 23. června 2012, se slavnostním zahájením v 9:00 hodin

V rámci Lesnického dne bude připravena výstava význačných trofejí ze všech honiteb VLS ČR, s.p. a tradiční bohatý doprovodný program pro děti i dospělé.

Součástí Lesnického dne v Ralsku budou:

Pohár VLS 2012 - XI. mistrovství ČR v práci s motorovou pilou
Operátor vyvážecí soupravy - 2. ročník soutěže operátorů vyvážecích souprav

Slovo má...

Ing. ZDENĚK MOCEK

Ekonomický náměstek ředitele VLS ČR, s. p.

Milé dámy a vážení pánové,

jarní měsíc, ve kterém vychází aktuální číslo našeho časopisu, je typickým časem bilancování ekonomické úspěšnosti uplynulého účetního období, v tomto případě roku 2011. Máme k dispozici zprávu nezávislého auditora o ověření účetní závěrky VLS s pozitivním výrokem, což znamená, že podle jeho názoru účetní závěrka VLS podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv společnosti, nákladů, výnosů, výsledku hospodaření a peněžních toků v souladu s českými účetními předpisy.

Uplynulý rok bude však definitivně za námi až poté, co dozorčí rada podniku projedná na svém květnovém zasedání výroční zprávu, přezkoumá účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku, zakladatel tyto dokumenty schválí a vedení podniku je nechá vložit mezi listiny obchodního rejstříku.

Ekonomickým podrobnostem je věnován stručný přehled uvnitř tohoto čísla, zde - v úvodníku – je na místě vyjádřit vděčnost osudu za to, že nám umožnil prožít u Vojenských lesů a statků jeden z nejúspěšnějších roků za dlouhé (nejméně desetileté, ale pravděpodobně ještě mnohem delší) období.

Jestliže byl rok 2010 ve znamení rekonvalescence po mizerné dvouletce 2008 až 2009, pak uplynulý rok nelze nazvat jinak, než dobou hojnosti. Vysoké ceny dříví na jedné straně a rozumná nákladová a organizační politika předchozích let na straně druhé ovlivnily v příznivém souběhu kompletní spektrum ekonomických ukazatelů. Podnik vykázal nadprůměrný zisk, zvýšil nezanedbatelně svou účetní hodnotu, navýšil celkovou hodnotu rezerv a finančního majetku.

Jako zaměstnanci, kteří nesou každý svým dílem určitou zodpovědnost za svěřený majetek, pak můžeme být spokojeni s tím, že pozitivních výsledků nebylo dosaženo na úkor stavu tohoto majetku, ale že jsme naopak pokračovali v jeho zvelebení prostřednictvím investic a nákladů, vložených do pěstební činnosti, oprav a udržovaní majetku a jiných oblastí. A můžeme snad i uznat, že byl podnik v uplynulém roce slušným zaměstnavatelem – mám na mysli průměrný výdělek, pracovní podmínky, benefity apod.

Nezbývá než si přát, aby nám štěstí přálo i nadále a letošní rok se v tomto směru vyvíjí velmi dobře. Štěstí však, jak známo, přeje jen připraveným a proto se nezapomínejme chovat rozumně i ve zmíněných dobách hojnosti.

Přeji již tradičně všem zaměstnancům, aby si zachovali duševní rovnováhu a optimismus.

OBSAH

Ekonomické výsledky roku 2011 2
Chřadnutí smrkových porostů v lesích divize Lipník n. B. – zhodnocení a výhled 5
Opuštění vojenského újezdu Brdy armádou a poznámky k dalšímu vývoji ochrany přírody a krajiny v centrálních Brdech – II. část 8
Správa drobných vodních toků a preventivní protipovodňová opatření u divize Plumlov 12
Vyšetření selat prasete divokého ve VVP Doupov 16
Chov zubra evropského v oboře Židlov 20
Předosevní příprava osiv lesních dřevin 22
Rychlost sklizně ovlivňuje kvalitu objemných krmiv 23
Ptačí oblasti u VLS ČR, s. p. – část II. 26
Kácení buku trhavinou 28
Spolupráce Vojenských lesů a statků... 29
Praxe 30
Holandsko 33
Cestou necestou – dělostřelecké pevnosti 34
Chovatelská přehlídka 36
Příběh se šťastným koncem 37
Bowling 38
Jubilea 39
Fotosoutěž 42

Redakce

Vydává:
Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
IČ: 00000205
Pod Juliskou 5, 160 64 Praha 6
Tel: 220 405 106
Fax: 224 310 921
e-mail: info@vls.cz
web: www.vls.cz

Redakce:
Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
Pod Juliskou 5, 160 64 Praha 6
Tel: 220 405 160
Fax: 224 310 921

Šéfredaktorka: Hana Politzerová, DiS.
Předseda redakční rady: Ing. Pavel Češka
Místopředseda redakční rady: Ing. Jan Jeniš

Členové redakční rady:
Ing. Václav Pernegr
Ing. Jiří Flíček
Ing. Jiří Illichmann
Ing. Veronika Hubíková
Ing. Jiří Korhon
Ing. Oldřich Fröhlich
Ing. Hana Peterková

Registrace:
MK ČR E 163 15 pod zn. 14787/2005
ze dne 24. 10. 2005

Ilustrační foto:
Titulní strana:
Autorka: Ing. Pavlína Čeperová

Uzávěrky: 10. 8., 2. 11.

Neprodejné; Vychází nákladem 1100 kusů

Ekonomické výsledky roku 2011

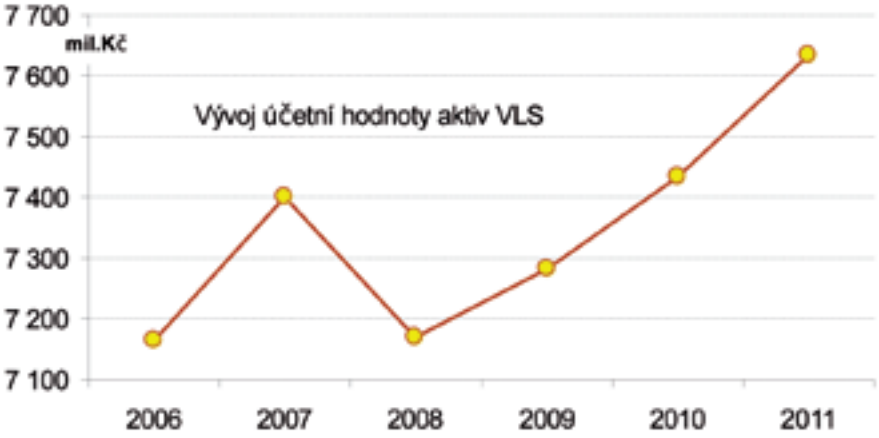

Jak naznačil úvodník tohoto čísla časopisu, byl uplynulý rok pro VLS nadprůměrně úspěšný. Vedle mnoha dalších ukazatelů to velmi dobře ilustruje vývoj zůstatkové účetní hodnoty celkových aktiv podniku, která po propadu v roce 2008 zaznamenala postupně se zrychlující růst, nejvyšší právě v roce minulém, celkem 200,5 milionů Kč (M) meziročního rozdílu. Položkou, která ve spektru aktiv nejvíce změnila svou hodnotu a to o 219,5 M, je krátkodobý finanční majetek, u VLS představovaný zatím výhradně penězi na účtech v bankách v celkové výši 765,1 M. Ostatní části aktiv změnily svou účetní hodnotu v mnohem menší míře, například dlouhodobý hmotný majetek +41,6 M (v tom pozemky +10,4 M, stavby +27,9 M, movité věci -20,6 M, nedokončený majetek +23,5 M), zásoby +8,5 M a krátkodobé pohledávky -63 M (v tom pohledávky z obchodních vztahů -44,7 M).

Snížení celkového stavu krátkodobých pohledávek je pochopitelně pozitivním momentem s příznivým dopadem do toku peněz, nicméně zřejmě se nikdy nepodaří zcela eliminovat vznik nových pohledávek po lhůtě splatnosti. Jak dokumentuje následující tabulka a graf, je naštěstí celá polovina pohledávek po lhůtě splatnosti (bez pohledávek z nájmů) mladších než týden, tedy s vysokou pravděpodobností jejich splacení. Více než třetinu tvoří na druhé straně pohledávky starší než rok, tedy v podstatě beznadějné. Vedle přímé škody vzniklé neuhrazením znamená pohledávka po lhůtě splatnosti pro podnik další náklady a administrativu spojenou s vymáháním a proto do budoucna by tato oblast skutečně měla být v centru naší pozornosti.

Dní po splatnosti	Kč
1	11 007 825,53
2 – 7	1 636 605,98
8 – 30	1 169 294,94
Do 1 měsíce celkem	13 813 726,45
31 – 90	1 169 404,40
91 – 365	862 523,10
Měsíc až rok celkem	2 031 927,50
366+	9 147 280,97
Celkem	**24 992 934,92**

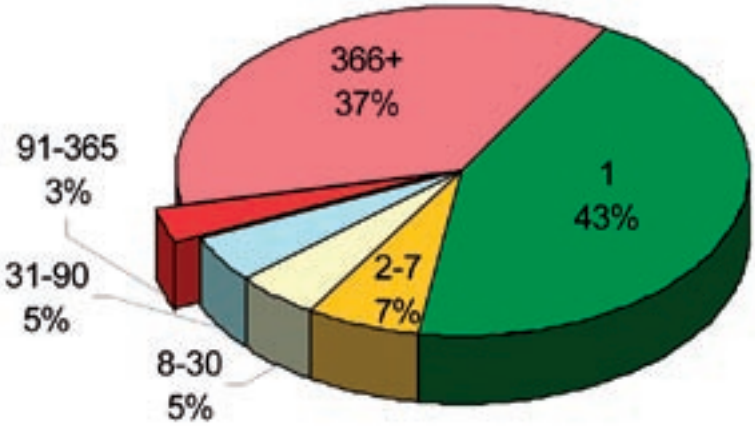

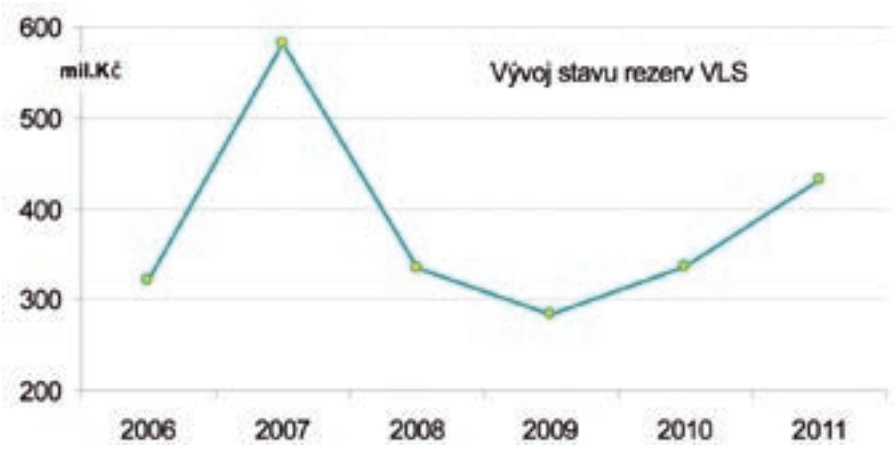

Na straně pasiv stojí za zmínku vývoj celkového stavu rezerv (bez rezerv na daň z příjmu), který podobně jako vývoj celkového stavu aktiv dobře odráží změny v ekonomickém prostředí, v němž podnik hospodaří. S ohledem na snahu vykazovat alespoň přibližně vyrovnanou hladinu výsledku hospodaření, přesunujeme přebytečný zisk do rezerv. V letech 2008 a 2009 jsme z nich ovšem naopak čerpali, abychom bez zbytečných sociálních otřesů překonali nepříznivé období – což je nakonec v pořádku, neboť přesně k tomu účelu rezervy tvoříme.

S ohledem na to, že rezervu na pěstební činnost již nebylo možno navýšit, vykázal podnik přiměřeně vyšší výsledek hospodaření za uplynulé účetní období, tj. 122,1 M čistého zisku, respektive 164,75 M před zdaněním. Představu o hlavních částech výnosů a nákladů poskytují následující tabulky a grafy:

dříví	1 270 583 336,36
ostatní výrobky	73 608 517,32
služby pro AČR	315 444 317,91
ostatní služby	114 501 507,01
ostatní výkony a zboží	19 627 616,35
tržby z prodeje DM a mat.	64 154 408,23
dotace	94 285 576,38
ostatní provozní výnosy	6 723 248,65
finanční výnosy	9 082 143,88
celkem	**1 968 010 672,09**

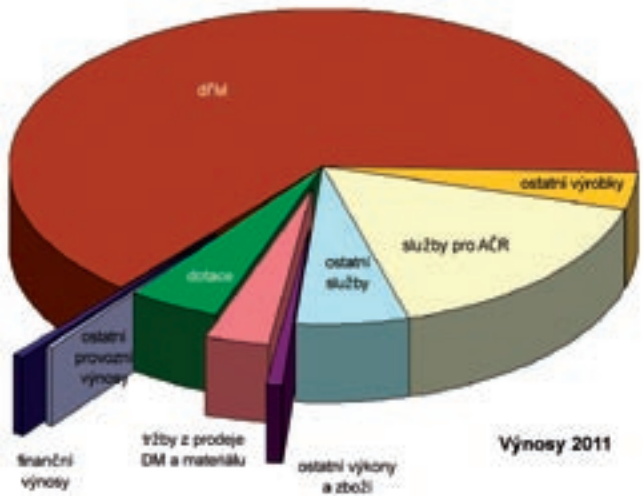

spotřeba mat. a energie	194 958 061,50
služby	539 361 614,74
osobní náklady	791 046 658,19
odpisy	133 642 165,57
rezervy a OP	94 224 806,83
daně	54 014 245,97
ostatní	38 606 608,98
celkem	**1 845 854 161,78**

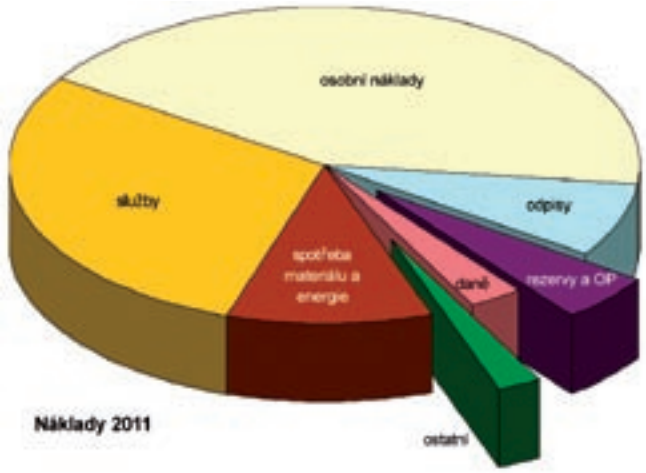

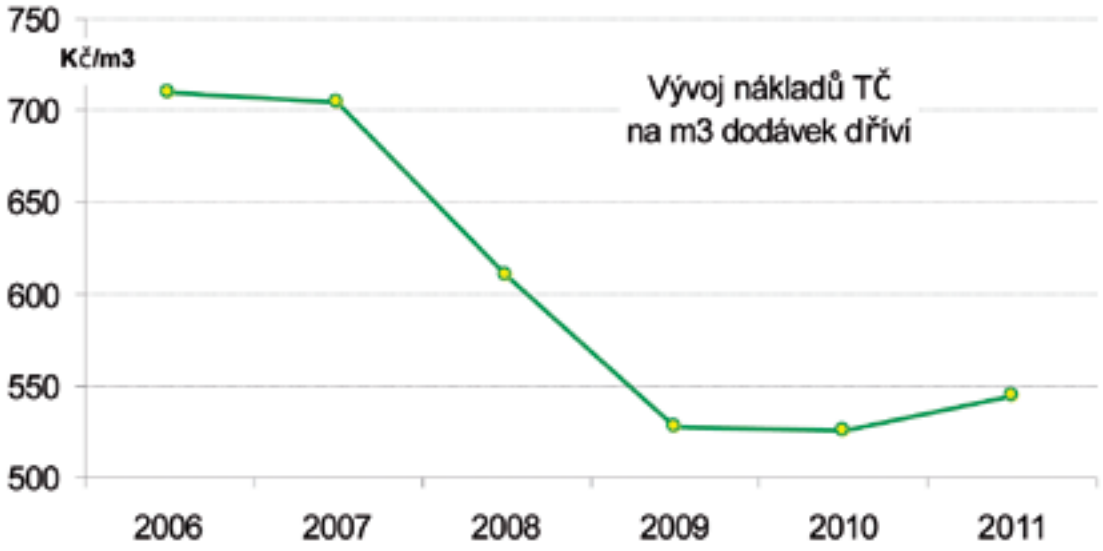

Ve výnosech je hlavní komoditou dříví a nositelem zisku lesnická činnost. Ostatní aktivity jsou buď závislé na dotacích (zemědělství) nebo nepřinášejí žádný podstatný profit a vykonáváme je jako službu pro zakladatele, resp. společnost (služby pro AČR). Nadprůměrně vysoké ceny dříví na trhu byly proto hlavním faktorem úspěchu minulého roku a průměrné zpeněžení dříví u VLS se zvýšilo o 178 Kč/m^3. Nepochybně k tomu přispěly, byť zatím jen okrajově, i nové postupy v prodeji dříví, především prodej dříví na pni.

V nákladech jsou největší položkou osobní náklady, které ovšem zabraly tak velký podíl proto, že si to podnik tentokrát mohl dovolit. Je jistě dobré, že značná část vynaložených osobních nákladů (cca 100 M) byla závislá na výsledcích podniku a může potenciálně zůstat v nepříznivých obdobích nevyplacena. Náklady na služby, materiál a energie meziročně poklesly o více než 70 M, převážně díky nižšímu objemu lesnické výroby a nákladům na opravy a údržby, na druhé straně se mírně zvýšily jednotkové náklady lesnické výroby v těžební činnosti. Vývoj podílu těchto nákladů (bez nákladů na udržování cest) na m^3 dodávek dříví zachycuje graf nahoře.

V opravách a údržbě dlouhodobého majetku byla tradičně největší pozornost věnována lesním cestám. Rozložení celkových nákladů na opravy a údržby ilustrují tabulka a graf dole.

Celkově můžeme hodnotit ekonomické působení VLS v uplynulém roce velmi pozitivně, samozřejmě nejen díky vlastnímu úsilí, ale také přízni vnějšího prostředí, tj. podmínkám na trhu dříví. Kondice podniku se zlepšila v mnoha ohledech a udělali jsme tak jeden z potřebných kroků k zajištění jeho budoucnosti. Přejme si jen samá příznivá období a podniku další dlouhá léta existence.

Ing. Zdeněk Mocek

cesty včetně přibližovacích	72 139 902,39
byty a ubytovny	12 603 595,22
režijní budovy a stavby	9 197 669,78
hájenky a lesovny	6 856 342,29
pomocné provozy	26 274 505,68
ostatní	16 351 678,79
celkem	**143 423 694,15**

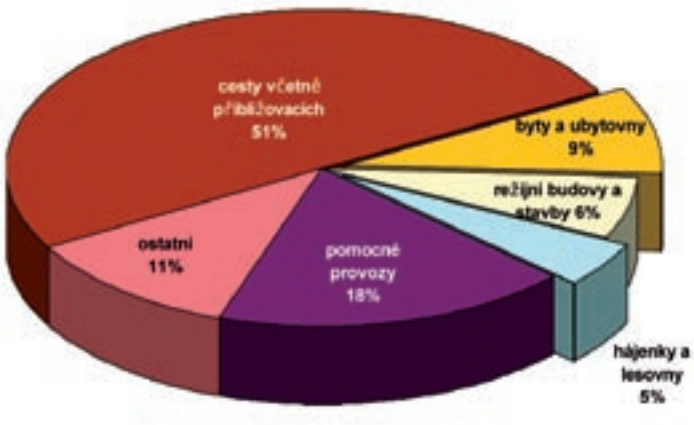

1

CHŘADNUTÍ SMRKOVÝCH POROSTŮ V LESÍCH DIVIZE **LIPNÍK n. B.** – ZHODNOCENÍ A VÝHLED

Následujícími řádky bych chtěl otevřít problém výhledu zpracování nahodilých těžeb v lesních porostech spravovaných divizí Lipník nad B. V úvodu si dovolím popsat vývoj nahodilých těžeb u divize Lipník nad B. v posledních 20 letech.

Do roku 1990 probíhalo hospodaření v podmínkách daných soužitím se Sovětskou armádou, což nebylo soužití jednoduché a jeho výsledkem byl tu větší, tu menší podíl nahodilých těžeb. V roce 1991 Sovětská armáda odešla. Ve stejném období nastoupily, bohužel, jiné negativní jevy ovlivňující lesní porosty v celém Nízkém Jeseníku, jehož součástí je i VÚ Libavá. Na jaře roku 1991 postihla jižní část tohoto území větrná smršť – v tuto dobu ještě nepojmenovaná, jejíž následky byly zpracovávány v dalších dvou letech. Bohužel v roce 1993 přišel vrchol prvních přísušků a s ním následně kulminace nahodilých těžeb, kdy se v roce 1995 u divize Lipník nad B. vytěžilo přes 300 000 m^3 dříví. K obrovskému zlomu v tomto vývoji došlo v roce 1996, kdy velmi chladné jaro, následně mokré léto a podzim s dostatkem vláhy způsobily návrat do normálu. Následovalo 7 let klasického lesnického hospodaření, v jehož průběhu se objevily dva nestandardní fenomény. A to první výskyt jednotlivých souší smrku v nárostech lesních dřevin na vojenských plochách (Jeniš 1999) a zaznamenání prvního výskytu lýkožrouta severského (Mráček červenec 1999 LS Libavá) s jeho zvyšujícím se podílem v napadlé nahodilé těžbě v dalších letech.

K výraznému obratu v normálním obhospodařování svěřeného lesa došlo 28. 10. 2002, kdy byla další větrnou smrští – stále ještě nepojmenovanou - poškozena střední a severní část VÚ Libavá. Od té doby dodnes, tj. deset let, neklesl objem zpracované těžby u divize Lipník nad B. pod 190 tisíc m^3 ročně a z toho objem těžby nahodilé poklesl až v posled-

2

3

5

4

ních dvou letech pod 180 tisíc m³ za rok (viz tab. č. 1). Na začátku této periody vrcholilo období sucha (v roce 2003 spadlo v lokalitě Bohuslávky za celý rok jen 293 mm srážek – tab. č. 2, přičemž dlouhodobý historický srážkový průměr v lokalitě „Zelený kříž" je 900 mm ročně). Hlavní podíl nahodilých těžeb se profiloval v porostech ve věku 50 – 100 let (nejvýrazněji po orkánech Kyrril 2007 a Ema 2008). Samostatným fenoménem byly vojenské plochy, na nichž se zpracovalo v letech 2009 – 2011 cca 15 000 m³ hmoty.

V popsané situaci se nám relativně dařilo zajišťovat kultury v zákonných lhůtách, takže v současné době přecházejí do stadia mlazin s předpisem prořezávek. A právě kvůli nastávajícímu období zvýšeného podílu mlazin a generační výměny personálu jsme 22. 7. loňského roku provedli seminář k provádění prořezávek v porostech s dominantním zastoupením smrku. Smyslem semináře byly praktické ukázky výchovných zásahů v porostech vzniklých jak z umělé obnovy tak v porostech z přirozeného zmlazení (obr. č. 1) a závěr zněl: „V těchto porostech provést prořezávku včas a razantně z důvodu včasné úpravy štíhlostního koeficientu

Struktura těžeb divize Lipník n. B. v letech 2003 – 2011

Rok	Těžba celkem	Z toho nahodilá	%TN
2003	**315 814**	**313 363**	**99,2**
2004	217 288	197 007	90,6
2005	196 683	187 009	95,1
2006	220 936	186 795	84,5
2007	259 934	244 107	93,9
2008	259 937	227 098	87,4
2009	220 290	188 407	85,5
2010	214 903	156 031	72,6
2011	213 148	1 546 786	68,9

Přehled srážek ve VÚ Libavá v letech 2003 – 2011

rok	měsíc												
	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	Celkem
2003													*293/**629,7
2004	57,6	57,6	38,8	77,5	29,9	80	91,1	30,3	48,3	76,4	62,6	31,2	681,3
2005	113,3	86,2	24,8	35,7	65,1	23,8	91,2	93,5	35,5	14,1	61,2	118,3	762,7
2006	63,4	97,2	121,3	60	92,5	100,9	27,9	166,8	11	21,2	69,6	50,7	882,5
2007	79,2	46,1	93,4	4,6	76,8	60,2	59,9	92,8	100,7	39,4	85,5	41	779,6
2008	53,4	23,2	79,5	59,2	52,2	32,9	76,1	44,1	66,4	29,2	39,9	17	573,1
2009	28,2	73,4	106,6	14,5	69,8	149,4	79,1	60,3	17,8	77,1	42,4	46,3	764,9
2010	61,8	13,7	43,8	48,6	217,6	84,4	139	134,4	120,4	6,1	86,8	26,2	982,8
2011	31,4	3	23,3	35,8	63,6	56,1	189,4	72,1	11,4	22,9	0,1	22,3	531,4

** Otakar Hlavinka Bohuslávky / ** Červená u Libavé / Jaroslav Kašpar Libavá – Kozlov*

a z důvodu minimalizace škod jelení zvěří ohryzem (zachování hlubokého zavětvení v období celé první věkové třídy)."

V listopadu však přišel šok. Tak, jak se v porostech první věkové třídy objevoval v posledních 10-ti letech sem tam nějaký žloutnoucí jedinec, či malá skupinka, tak v listopadu, kdy za celý měsíc nespadl ani mm srážek, se tyto chřadnoucí smrky začaly objevovat v porostech do 40-ti let věku po desítkách a letos na jaře, po neuvěřitelně suché druhé polovině loňského roku, zcela uschly (obr. 2). V některých mlazinách začínáme vést diskuze o jejich rekonstrukci. V porostech druhé věkové třídy se tento náhlý fenomén dokonce objevil v takovém rozsahu, že začaly napadat holiny až o ploše 0,5 ha. A příčina? Výzkum by zcela jistě prokázal, že jde o „komplex více negativních faktorů", a že „jejich startérem je přísušek a nedostatek vláhy". Všichni tito jedinci jsou napadeni václavkou a schnou tak rychle, že většina z nich není ani atraktivní pro podkorní hmyz a většinou jím nejsou napadeny (obr. 3, 4, 5). Zde je potřeba položit si otázku: „Co se bude dít dál a hlavně jaké provádět v těchto porostech zásahy?" Odpověď, jak už to v hospodaření s živou přírodou bývá, není jednoduchá ani jednoznačná – vše bude ovlivněno stanovištěm a vývojem klimatu. Pamětníci si jistě vzpomenou, jak absolutně odepisovanou dřevinou byla v druhé polovině osmdesátých let jedle bělokorá, o které se tvrdilo, že má jako dřevina svůj zenit za sebou, že je nevratně poškozována korovnicí kavkazskou, a že je to dřevina bez budoucnosti. A hle, jak jsme dnes rádi, že zdravě vypadající a pravidelně plodící jedle rostou v exponovaných stráních nad Odrou, kde smrk ve velkém mizí (obr. 6).

Takže – v dané chvíli je nutno uvažovat zdravým selským rozumem. Rozhodně je nutno si však přitom uvědomit, že v případě jehličnatých porostů obhospodařovaných divizí Lipník n. B. je a bude důležitý každý strom, a to i přestárlý, který výše uvedené ataky škodlivých biotických i abiotických činitelů přežil, že zastoupení dřevin v mladých porostech musí být různorodé (od smrku přes buk až po jeřáb) a že hlavní spektrum nahodilých těžeb se nám jednoznačně bude přesouvat do mladších porostů a to se všemi dalšími negativy, která s sebou tento posun ponese.

Ing. Jan Jeniš

5

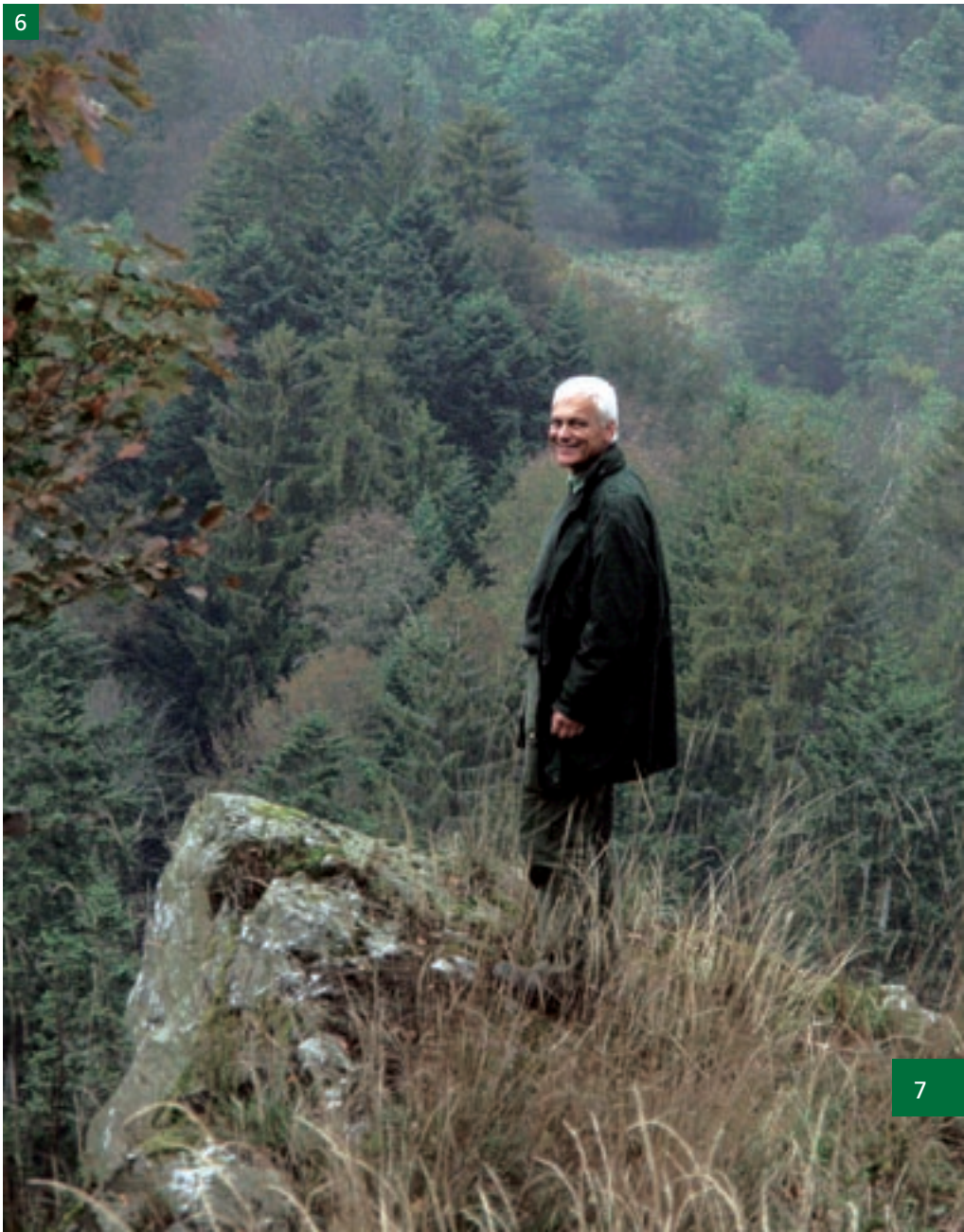

6

Opuštění vojenského újezdu Brdy armádou a poznámky k dalšímu vývoji ochrany přírody a krajiny v centrálních Brdech

2.část

V minulém čísle tohoto časopisu jsme se na toto téma věnovali obecně Brdům a konkrétně též lokalitě Klobouček. Ve druhé části bych chtěl představit další dvě lokality, navržené též jako maloplošné chráněné území (dále „MZCHÚ"), a prezentovat zde, jak lze lesnickými metodami přispět ke změně druhového složení lesních porostů a tím zároveň ke zlepšení stanovištních podmínek a ke zvýšení biodiverzity.

Třemošná: Uvolněné podsadby buku a smrku na JV svahu Třemošné; v pozadí skalní útvar „Kazatelna" s kamenným mořem.

První lokalitou je vrch **Třemošná** (778 m), která leží na území LHC Obecnice a je výrazným geomorfologickým útvarem ve východní části centrálních Brd; přitom její hřeben leží pouhých 6 km západně od města Příbram. Třemošná je nápadná svými svahy ostře vystupujícími z obecnické a bohutínské kotliny. Vyhlášení MZCHÚ v kategorii „Přírodní památka" je zde plánováno na ploše 28 ha. Předmětem ochrany jsou vystupující slepencové skalní útvary a kamenná moře na různých místech ve svazích a dále fragmenty bučin.

Z lesnického hlediska je Třemošná zajímavá svými velmi starými porosty na prudkých svazích a hřebeni kopce, jejichž věk se pohybuje kolem 160 - 200 let. Jejich hlavní dřevinou je smrk, smíšený více či méně s borovicí, modřínem, jedlí, bukem a klenem. Stanovištně jsou JV svahy příznivější (SLT 5S, 5K) než SZ svahy a samotný vrchol kopce (SLT 5N, 5M). Nejbohatší stanoviště je pak ve svazích nad osadou Oseč, kde se nachází i bohatá nitrofilní květena.

Porosty na jihovýchodní expozici byly silně poškozeny námrazou ze zimy 1995/96. Došlo k proředění porostů a místy ke vzniku menších holin. Bylo tedy poté přikročeno k podsadbám na ploše asi 6 ha. Jako zalesňovací dřeviny byly použity dřeviny smrk, buk, jedle a javor klen. Kultury z podsadeb celkem dobře odrůstaly a proto bylo v loňském roce přikročeno k uvolnění podsázených ploch odtěžením horní etáže. Základ z podsazených melioračních dřevin zůstal zachován a vzniklé holiny byly letos doplněny smrkem.

Třemošná: Uvolněná podsadba buku a jedle na severním svahu Třemošné; v pozadí vodní nádrž Octárna a hřeben Brda (773 m).

Schématické znázornění postupu obnovy na Třemošné v letech 2004 – 2011 (měřítko 1 : 10 000). Na první mapce jsou černě vyznačeny mýtní porosty ve věku přes 100 let ve stavu k 1. 1. 2004; žlutým šrafováním jsou vyznačeny podsadby z let 1998 – 2003. Na druhé mapce je současný stav po uvolnění podsadeb a provedení mýtních těžeb v letech 2004 – 2011. Žlutě jsou vyznačeny kultury z tohoto období; jejich přibližné dřevinné složení je: SM 35% , BO 4%, JD 8%, DGL 2%, BK 40 %, DB 5%, LP 3%, KL3%. Žlutým šrafováním jsou znázorněny dosud neodtěžené nebo nově vzniklé podsadby resp. řediny se spodní etáží přirozeného zmlazení.

Porostní mapa odd. 126 a 127 na severním svahu Hřebenů se stavem k 1. 1. 2011; žlutě (porostní skupiny 1a, 1b a 1c) jsou znázorněny obnovní prvky vzniklé v posledních pěti letech. Pruhové holé seče jsou většinou zalesněny smrkem, předsunuté kotlíky pak bukem. Přestárlý porost 127 A16 je zbytkem smíšeného lesa (BK, DB, JD, SM), z něhož byl smrk vytěžen a rozvolněný porost byl oplocen pro listnatou přirozenou obnovu.

Třemošná: Odrostlý bukový kotlík v odd. 34 pod Třemošnou, stáří 12 let, již bude třeba těžbou uvolnit.

V posledních letech bylo v hřebenových partiích a na severozápadních svazích Třemošné započato s maloplošnou obnovou rozsáhlých stejnorodých, stejnověkých smrkových monokultur. Vzhledem k tomu, že zde jsou skutečně extrémně chudé stanovištní poměry, jsou pro jejich zlepšení zaváděny v maximálně možné míře meliorační dřeviny – především buk, dub, jedle. Postup obnovy je schématicky znázorněn na mapkách v příloze.

V souvislosti s Třemošnou a zrušením vojenského újezdu je třeba zmínit záměr vybudovat zde lyžařskou sjezdovku. Faktem je, že severozápadní svah Třemošné je jedním z mála míst v Brdech, který by byl pro sjezdové lyžování vhodný a návrh na zřízení lyžařského areálu zde se objevuje již po řadu desetiletí. Je však třeba vzít v úvahu, že by muselo dojít k masivnímu odlesňování nejen pro sjezdovky, ale i pro zázemí ve spodní části areálu, dále pak k vybudování komunikací, parkovišť apod. V těchto místech jsou též zdroje pitné vody. Navíc sněhové podmínky v Brdech neodpovídají obdobné nadmořské výšce v našich pohraničních pohořích – Brdy jsou izolovaným ostrůvkem uvnitř České kotliny a jejich malá hmotnatost nevytváří vysloveně horské mikroklima; sněhu sice na hřebenech bývá v tužších zimách i okolo jednoho metru, ale sníh nedrží a při oblevách rychle odtává. Areál by se proto nevyhnul téměř neustálému umělému zasněžování. Z hlediska lesnického a ochrany přírody je tento záměr zcela nevhodný. Pro pěší turisty je ovšem Třemošná atraktivní již řadu let a je hojně navštěvovaná; z Orlova sem vede značený okruh. Skála Kazatelna poskytuje daleké výhledy a jednoduchá rozhledna na vrcholu by eventuelně poskytovala ještě lepší...

Druhou lokalitou je **Koníček** na LHC Jince. Navrženo je zde MZCHÚ o výměře 293 ha v kategorii „Národní přírodní památka" resp. po dalších průzkumech možnost vyhlášení v kategorii „Národní přírodní rezervace". Předmětem ochrany jsou zde geologické útvary – skály a skalní droliny, dále pak reliktní skalní porost, suťový les a kyselá bučina, dále významné paleontologické naleziště (nálezy prvohorní fauny z dob, kdy zde bylo dno kambrického moře) a konečně významná fauna bezobratlých v listnatých porostech.

Geomorfologický název celé lokality je vlastně **„Hřebeny"** (též „Jinecké Hřebeny") a název „Koníček" je zároveň kótou 666 m na slepencovém skalisku, kterým vrcholí východní část hřebenu. Celý hřeben ve směru JZ – SV je dlouhý cca 4 km a z brdských hřbetů je asi tím nejdivočejším a nejskalnatějším. V nejvyšších partiích dosahuje nadmořské výšky 721 m. Dlouhé a prudké západní a severní svahy jsou stanovištně poměrně chudé (SLT 4N, 5N, 4K, 5K, 4Y, 0Z) s monokulturou smrku (místy se značným zastoupením modřínu). Kam odsud zmizely v minulých stoletích původní bučiny, uhodneme snadno – všude ve svazích jsou dobře patrny „uhlířské placy" – zarovnaná místa po milířích, ze kterých se pak na trakařích či povozech odváželo dřevěné uhlí do jineckých nebo komárovských železáren. Oproti tomu kratší jižní a jihovýchodní svahy jsou sice skalnatější, ale stanovištně bohatší (SLT 3S, 4S, 5O, 4A, 3J, 4K) a vegetačně mnohem pestřejší – a to u bylinné i dřevinné vegetace.

Právě na východních svazích Koníčku se totiž nacházejí nejcennější lesní porosty – jedná se zřejmě o jeden z největších komplexů listnatého lesa v Brdech. Neoficiální ochrany požíval zřejmě již od nepaměti, protože jeho hlavní část byla vyhlášena v roce 2009 jako bezzásahové území – „les přírodě blízký" na ploše 13,22 ha. Zastoupeny jsou zde dřeviny buk, dub, klen s vtroušenou lípou, jedlí a třešní; dříve hojný jilm již v důsledku grafiózy téměř vymizel. Na bezzásahové území navazují též hodnotné, zde již smíšené porosty listnatých dřevin se smrkem, modřínem a borovicí. Zde bylo již v minulých desetiletích pracováno s přirozenou obnovou a prosvětlená místa byla postupně

Hřebeny: Porost 7 A15 na jižních svazích Hřebenů – zbytek rozvolněné silné kmenoviny smrku, jedle a buku.

oplocována, takže vznikly bohaté nárosty zejména buku a dubu. Oproti tomu na západních a severních svazích Hřebenů v rozsáhlých stejnověkých a stejnorodých porostech smrku event. modřínu je nutno maloplošnou skupinovitou obnovou vkládat uměle meliorační a zpevňující dřeviny, zejména buk.

Po zrušení vojenského újezdu budou Hřebeny s Koníčkem určitě hojně navštěvovány pro svoji atraktivitu ve vrcholových partiích – romantická skaliska s častými vyhlídkami (přestože jsou částečně narušeny vojenskými pozorovatelnami a k nim vedoucími komunikacemi). Aby nedošlo k plošnému sešlapávání terénu návštěvníky, bude určitě třeba vyznačit zde hřebenovou stezku pro pěší turisty.

Závěr

Autor chtěl těmito dvěma příspěvky sdělit své názory na budoucnost brdského vojenského újezdu po jeho opuštění armádou se zřetelem na lesnické hospodaření, které zřejmě bude (obzvlášť, pokud zde vznikne CHKO) více zaměřené směrem k ochraně přírody. Hlavním společným cílem v lesnictví by určitě měla být postupná přeměna současných rozsáhlých jehličnatých monokultur na pestřejší, rozmanitější porosty s větším zastoupením listnatých dřevin. Současný lesní zákon nám ukládá ve zdejších hospodářských souborech vkládat 25 – 30% podíl MZD, což je podle mého názoru množství odpovídající ekologickým i ekonomickým možnostem. S postupným vkládáním listnáčů se bude postupně zlepšovat i lesní půda a stanoviště. Je však třeba počítat s tím, že slůvko postupně je zde opravdu důležité a zvýšení podílu listnáčů, byť jen o několik procent, je „běh na dlouhou trať"! Proto na jednu stranu není třeba se obávat toho, že nebude k dispozici žádané smrkové dříví pro dodávky (to opravdu snad až po několika stoletích, ovšem – pokud se nám smrčiny dříve nerozpadnou vlivem avízované klimatické změny, což se nedá předvídat – zatím jsou smrčiny v Brdech poměrně stabilní). Na druhé straně je třeba přihlédnout k ekologickým nárokům melioračních dřevin, tedy zejména buku. Ten špatně nebo vůbec neodrůstá na velkých osluněných plochách a tato skutečnost platí tím spíše, čím vyšší je nadmořská výška. Dub, který světlo snáší, je alternativou spíše okrajových částí do cca 600 - 650 m n.m. Ostatní listnáče (javor, jasan, lípa) vyžadují bohatší stanoviště, kterých je zde minimum. Jedli (a případně douglasku) je třeba chránit proti zvěři až do středního věku, což je podstatnou překážkou pro jejich větší použití. Narážím zde na ekonomickou stránku věci, tedy na to, že MZD je nutné ve zdejších podmínkách oplocovat proti zvěři. Pokud člověk v minulosti zavedl na zdejších mimořádně chudých půdách smrkové či borové hospodářství, ochudil tento ekosystém ještě víc a podstatně snížil zároveň i úživnost pro spárkatou zvěř. Proto, když se dnes snažíme zavádět listnáče, bez oplocení to nelze, protože zvěř je samozřejmě přednostně vyhledává. Se zvyšujícím se zastoupením listnáčů poroste i úživnost honitby, takže někdy ve vzdálené budoucnosti (pokud neporostou stavy spárkaté zvěře) se třeba už oplocovat nebude muset... Při obnově porostů by se pak měl i nadále tolerovat modřín, který se přirozeně zmlazuje ve značné části Brd (místy živelně) a spontánně tvoří vhodnou příměs ve smrčinách.

Přejme si tedy, aby obě strany, tedy lesníci i ochranáři, našli v Brdech společnou řeč a aby nám naše „malé hory v srdci Čech" vzkvétaly!

Ing. Václav Pernegr

Hřebeny: Na protějším kopci Koníček (666 m) je zřetelný listnatý porost vyhlášený jako bezzásahové území.

Hřebeny: Jarní pohled na jihovýchodní svahy Hřebenů, vpravo kóta Koníček.

Bezejmenný tok – poškozená opěrná zídka – 2012

SPRÁVA DROBNÝCH VODNÍCH TOKŮ A PREVENTIVNÍ **PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ U DIVIZE PLUMLOV**

VLS ČR, s. p. divize Plumlov vykonává od roku 2005 správu drobných vodních toků (dále jen DVT) na území Vojenského újezdu Březina, kde naše organizace lesnicky hospodaří. V tomto příspěvku bych chtěl naše čtenáře krátce seznámit, jak divize Plumlov provádí činnosti související se správou DVT a jaké má zkušenosti se získáváním dotací v oblasti vodního hospodářství.

Zákonné povinnosti a oprávnění při správě DVT

Nejdříve pár obecných informací. Divize Plumlov vykonává správu DVT na celkové délce toků, která činí cca 155 km a současně obhospodařuje 23 malých vodních nádrží. Správa DVT je vykonávána na základě smlouvy uzavřené s Ministerstvem obrany. Vodní toky souvisejí s hospodářskou činností, neboť jejich koryta procházejí přes pozemky ve vlastnictví VLS. Povinnosti pro samotné vlastníky pozemků, na nichž se koryta vodních toků nacházejí a činnosti vykonávané při správcovství vodních toků, jsou zakotveny v příslušných ustanoveních vodního zákona. Zjednodušeně lze základní povinnosti vlastníka pozemku, na němž se

nachází koryto vodního toku, specifikovat následovně. Vlastník pozemku je povinen udržovat břehy koryta vodního toku tak, aby byl zajištěn bezeškodný odtok vody, odstraňovat běžné překážky z vodního toku mimo nánosů a ohlašovat správci vodního toku zjevné závady v korytě. Správou vodních toků se pak rozumí zejména sledování stavu koryt a pobřežních pozemků, péče o koryta vodních toků, péče o břehové porosty, provoz a řádná údržba vodních děl na vodních tocích, příprava a zajišťování úprav koryt, oznamování zjištěných závažných závad na vodních tocích vodoprávnímu úřadu a zároveň navrhování příslušných opatření k nápravě a spolupráce při zneškodňování havárií na vodních tocích. Z uvedených výčtů je patrné, že VLS jak z pohledu vlastníka, tak i z pohledu správce vodních toků, mají široký rozsah zákonných povinností a svěřených oprávnění. Běžné závady na vodních tocích jsou zjišťovány v rámci tzv. pravidelných prohlídek, které se každoročně provádějí. Na jejich základě je navržena základní údržba nebo v případě nutnosti se úpravy řeší jako opravy, rekonstrukce a investiční akce. Při provádění běžných údržeb vodních toků se zaměřujeme zejména na základní činnosti, jako jsou: odstraňování překážek z koryt vodních toků (vývraty, dřeviny rostoucí v profilu koryta, naplavený klest), probírky břehových porostů a výřezy náletových dřevin ze stabilizačních objektů (opěrné zídky, čela a křídla propustí, konstrukce mostků). Investiční akce jsou pak připravovány v podobě preventivních protipovodňových opatření.

Preventivní protipovodňová opatření v období 2006 – 2011

Co se týče správy DVT, tak naše divize začala tuto problematiku podrobněji řešit v souvislosti s povodňovými škodami na lesních komunikacích a přilehlých pozemcích, které často vznikaly po rychlém jarním tání sněhu nebo po přívalových srážkách. To bylo prvotním impulsem ke zpracování tzv. studie odtokových poměrů pro problematickou oblast, kde se škody pravidelně vyskytovaly. Vymezená oblast je charakteristická četnými údolími s prudkými svahy a je situována v severní části Vojenského újezdu Březina na území LS Žárovice. Cílem této studie bylo navržení účelných opatření na vybraných úsecích vodních toků, které při efektivním a úsporném vynaložení finančních zdrojů sníží

Drahanský potok – levobřežní nátrž – 2012

Hloučela – opevnění břehu drátokamennými koši – 2009

vznikající povodňové škody na majetku VLS. Studie odtokových poměrů byla zpracována v roce 2006 a stala se výchozím podkladem pro následné plánování úprav vodních toků.

První investiční akcí se stala úprava vodního toku Hloučela. Na tuto akci přímo navazoval druhý projekt, který řešil úpravu Repešského potoka, jenž je přítokem Hloučely. Pro obě akce byla zpracována projektová dokumentace, následně vyřízena potřebná povolení a vlastní realizace proběhla v roce 2009. Na uvedené akce byly získány finanční prostředky z dotací Evropské unie z Operačního programu Rozvoj venkova, konkrétně z prioritní osy II – Zlepšování životního prostředí, z kapitoly 2.4.1. Obnova lesního potencionálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření. Z dotačního titulu bylo na realizaci těchto projektů celkově vyčerpáno cca 2 317 000 Kč.

Po úspěšném provedení úprav uvedených vodních toků se naše divize rozhodla v této činnosti nadále pokračovat. V roce 2010 bylo zadáno zpracování projektové dokumentace na úpravy Žbánovského potoka. Po vyřízení všech administrativních záležitostí bylo na danou akci vydáno stavební povolení a preventivní protipovodňová opatření na Žbánovském potoce byla zrealizována v roce 2011. Opět bylo požádáno o dotaci z již zmíněného Programu rozvoje venkova a podařilo se nám na tuto akci získat finanční podporu ve výši cca 2 317 000 Kč.

Aktuálně řešené projekty úprav DVT

V následující etapě bylo rozhodnuto, že se podobným způsobem pokusíme vyřešit problematiku povodňových škod na dalších významnějších vodních tocích, tentokrát i mimo nejohroženější oblast, tedy na převážném území naší divize. Byl vypracován projekt úprav Drahanského potoka, Bousínského potoka, Velké Hané, Rakovce a dalších bezejmenných přítoků. Celková délka dotčených toků, u nichž jsou úpravy naplánovány, činí okolo 18 k m. Na tuto akci bylo v letošním roce z Operačního programu Rozvoj venkova získáno 10 000 000 Kč. Vzhledem k rozsáhlosti akce předpokládáme její realizaci v období 6/2012 až 6/2013.

Poněvadž zmíněný Program rozvoje venkova končí v roce 2013, zadali jsme koncem loňského roku zpracování dalšího

Repešský potok – rekonstrukce čela a křídel propusti – 2009

projektu na úpravy vodního toku Brodečka, Pytláckého a Kulířovského potoka. V druhé polovině letošního roku se budeme znovu pokoušet dosáhnout na finance z fondu EU. Pokud by se nám to podařilo, tak by byla provedena potřebná opatření u významnějších vodních toků na většině námi obhospodařovaného území.

Cíle realizovaných protipovodňových opatření

Základním cílem realizovaných opatření je ochrana lesních pozemků, zemědělských ploch a lesních cest před nepříznivými účinky povodňových škod. Jednoduše řečeno se jedná o zajištění bezeškodného odtoku vody v korytech DVT při mimořádných situacích pomocí vhodných opatření, která mají charakter prevence, částečně také oprav či údržeb. Konkrétní prováděné úpravy na vodních tocích lze specifikovat do následujících činností: opravy mostků a propustí, budování chybějících křídel na vtoku či výtoku propustí, opravy stávajících opěrných zdí, stabilizace dna pomocí příčných prahů a kamenných záhozů, stabilizace břehů pomocí kamenných záhozů kamennou rovnaninou nebo drátokamennými koši, budování laťových výhonů a čištění zanesených úseků koryt.

Ostatní řešené projekty v oblasti vodního hospodářství

V lednu 2012 jsme provedli odbahnění malé vodní nádrže Hrádek, která byla výrazným způsobem zanesena splaveninami. V minulosti jsme se pokoušeli dvakrát o získání finanční podpory z dostupných fondů, avšak naše úsilí bylo bezvýsledné. Z tohoto důvodu jsme odbahnění provedli na naše vlastní náklady. Problematika odbahňování je u nás aktuální i u dalších významných vodních nádrží, které spravujeme a předpokládám, že situace u ostatních divizí je obdobná. Otázkou do budoucna však zůstává, zda bude pro nás dostupný některý z dotačních fondů, protože náklady se šplhají do velmi vysokých částek.

V letošním roce divize Plumlov řeší zpracování dvou zcela nových projektů týkajících se zadržování vody v krajině a vytvoření mokřadních biotopů. První projekt řeší obnovu zaniklé soustavy vodních tůní v lokalitě Studýnky na území LS Rychtářov a vybudování zcela nové tůně v lokalitě Vystřelený u LS Žárovice. V současné době je projektová dokumentace před finálním dokončením a bude požádáno o stavební povolení. Záměrem divize je získat na dané akce prostředky z Operačního programu Životní prostředí za spoluúčasti vlastních financí.

Žbánovský potok – opevnění břehu kamennou rovnaninou– 2011

Žbánovský potok – rekonstrukce čela a opevnění výtoku propusti – 2011

Závěr

Závěrem lze konstatovat, že problematika správy DVT je poměrně obsáhlá a záleží jen na každém správci, do jaké míry se tomuto oboru věnuje. Divize Plumlov pojala tuto činnost jako důležitou součást hospodaření s lesním majetkem, protože vodní toky a vodní nádrže jsou jeho nedílnou součástí a s lesnickým hospodařením v mnoha případech přímo souvisí nebo ho mnohdy významně ovlivňují, ať již pozitivně či negativně. Proto je pro nás důležité věnovat vodním tokům určitou péči a přinejmenším zajišťovat jejich základní funkce.

Ing. Michal Žampach
provozní technik divize Plumlov

1

Žákovčík – pozdní selata

VYŠETŘENÍ SELAT PRASETE DIVOKÉHO VE VVP DOUPOV

V roce 2011 bylo na popud ředitele Vojenských lesů a statků s. p. divize Karlovy Vary provedeno šetření na výskyt parazitů a některých vybraných nákaz u selat prasete divokého. Proč byla tato vyšetření provedena? Opakovaně byly pozorovány málo početné vrhy divokých prasat, případně docházelo k vysokým ztrátám selat, kdy v relativně krátkém období byl u jednotlivých vodících bachyní pozorován dramatický úbytek selat. Tyto ztráty byly patrné zejména u velmi mladé zvěře. Navíc bachyně, kterým selata uhynula, šly znovu do chrutí. Tento jev se projevoval zvýšeným výskytem druhých vrhů bachyní a následně též množstvím malých selat v zimních měsících (obrázek č. 1).

V našem šetření jsme se cíleně zaměřili na výskyt parazitů, jež mohou při silných infekcích působit u mladé černé zvěře významné ztráty a také na nákazy, které se projevují předčasným ukončením březosti, vysokou úmrtností malých selat po narození či jejich malou života schopností.

Odběr vzorků byl zajištěn jednotlivými pracovníky Vojenských lesů a statků s. p., divize Karlovy Vary ve spolupráci s kpt. MVDr. Cihlářem z Vojenského veterinárního střediska Radošov. Probíhal od července do září. Selatům byla po ulovení odebrána krev, pak byla vyvrhnuta a kompletní vývrh byl spolu se seletem a krví transportován do Státního veterinárního ústavu v Praze (obrázek č. 2). Zde probíhala veškerá vyšetření.

Výsledky parazitologického vyšetření

Druh parazita	Počet vyšetření	Počet pozitivních	Intenzita infekce
Sarkocystis spp.	11	2	2+
Metastrongylus spp.	11	10	3+++
			1++++
			6!!!!
Oesophagostomum spp.	11	8	2+
			1++
			4+++
			1++++
Trichocephalus spp.	11	6	1x +
			2x ++
			2x +++
			1x !!!!!
Eimeria spp.	11	10	2x ++
			4x +++
			1x ++++
			3x !!!!!
Isospora suis	11	2	2++
Giardia spp.	11	1	1+++
Cryptosporidium spp.	11	5	2x +
			1x ++
			1x ++++
			1x !!!!!

Křížky je charakterizována intenzita infekce od ojedinělého nálezu (+) po velmi silnou infekci (++++). Mimořádně silná infekce je označena vykřičníky.

Komentář k parazitologickému vyšetření:

V první řadě je nutné říct, že určitá míra parazitární infekce je u volně žijících zvířat přirozená a zpravidla nevede k významným ztrátám u této zvěře. Bezpochyby však má vliv na kondici a celkový zdravotní stav zvěře. K závažným problémům však může docházet v případě větší koncentrace zvěře a to v oborách či ve volnosti, kdy vlivem populačního stresu a nahromadění velkého množství vývojových stadií parazitů na malé ploše může docházet až k úhynům či vážným zdravotním poruchám.

Dále si tedy dovolím okomentovat jen prokázané silné a mimořádně silné parazitární infekce:

Vyšetření krve

Druh onemocnění	Počet vyšetření	Počet pozitivních
Parvoviróza protilátky/virus	10/1	8/0
Aujezského choroba protilátky/virus	10/6	4/0
Brucelóza	10	0
Prasečí respirační a reprodukční syndrom	10	0
Klasický mor prasat	10	0

Metastrongylys spp. jsou asi 2 – 4 cm dlouzí červi, kteří parazitují v průdušnici, průduškách a plicích. Jejich samičky kladou vajíčka, jež jsou vykašlávána do hltanu a následně polknuta hostitelem. Tato vajíčka se pak přes trávicí trakt dostávají do půdy (obrázek č. 4). Další vývoj mohou prodělat až přes mezihostitele, kterým jsou různé druhy žížal. Tyto jsou následně pozřeny prasetem, v jehož trávícím traktu se larvy z žížal uvolňují a dostávají se do krevního řečiště a následně do plic, kde dospívají.
Při silné infekci, ta byla u vyšetřovaných selat prokázána, způsobují dramatické onemocnění spojené s kašlem, zánětem postižených plic, hubnutím a v závažných případech až úhynem postiženého zvířete.

Eimeria spp. (kokcidie) jsou jednobuněční parazité, parazitující ve střevních buňkách, kde způsobují jejich poškození a destrukci střevní sliznice. U mláďat způsobují vážné zdravotní obtíže spojené s průjmy (často krvavými) a dehydratací, která může vést u nejmladších kategorií až k úhynům. S trusem odchází velké množství oocyst a ty jsou zdrojem nákazy pro další prasata (obrázek č. 3).

Kryptosporidie jsou jednobuněční parazité podobní kokcidiím, kteří narušují epitel tenkého střeva a způsobují často průjmovitá onemocnění, v těžších případech spojená s dehydratací organizmu. Zajímavá a zároveň nebezpečná je jejich relativně nízká druhová specifita, to znamená, že mohou ohrozit i více druhů zvířat a za určitých okolností i člověka.

Oesophagostomum spp. je červ dlouhý do 2 cm parazitující v tlustém střevě. Sem se dostává přímo jako malá larvička s potravou, po příchodu do střeva se zavrtá do střevní sliznice, kde dospívá. Vývoj od pozření larvy po dospělého jedince ve střevě trvá asi 1 měsíc. Onemocnění se projevuje vodnatým průjmem, poškozená střevní sliznice je náchylnější k bakteriálnímu onemocnění.

Trichocephalus spp. jsou 3 – 8 cm dlouzí červi parazitující v tlustém střevě prasat. Jejich vývoj probíhá bez mezihostitele. Dospělí červi ve střevě produkují vajíčka, které vychází s trusem do zevního prostředí. Zde se z nich po určité době vylíhne larva. Po jejím pozření hostitelem se tato dostává do tlustého střeva, kde se zavrtá svým tenkým koncem do jeho sliznice a způsobuje zde zánětlivé změny. Porušenou sliznicí vstupuje druhotná bakteriální infekce, která komplikuje parazitární proces.

U nejmenších vyšetřovaných selat (do hmotnosti 4,5 kg) byl parazitologický nález charakterizován jako silná či velmi silná infekce u:

- **Eimeria** (kokcidie) 3 pozitivní ze čtyř vzorků
- **Metastrongylus** (plicní červi) 3 pozitivní ze čtyř vzorků
- **Trichocephalus** 1 pozitivní ze čtyř vzorků
- **Oesophagostomum** 1 pozitivní ze čtyř vzorků

Orgány k vyšetření

2

Eimeria

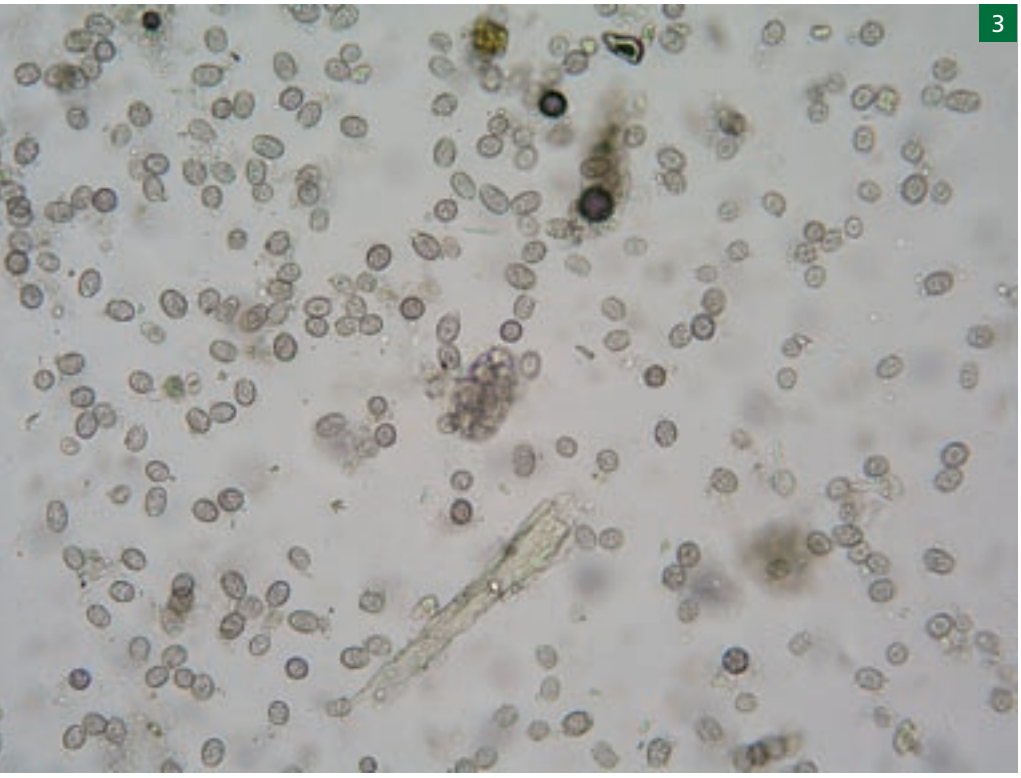

U starších selat o hmotnosti nad 4,5 kg byl parazitologický nález charakterizován jako silná, či velmi silná infekce u :

- **Metastrongylus** (plicní červi) 4 pozitivní ze sedmi vzorků
- **Cryptosporidium** 2 pozitivní ze sedmi vzorků
- **Eimeria** (kokcidie) 1 pozitivní ze sedmi vzorků

Parvoviróza prasat je virové onemocnění, které může u prasat vyvolat vážné reprodukční poruchy. Virus, způsobující toto onemocnění, je velmi odolný a je vylučován trusem do zevního prostředí. K jeho přenosu dochází zejména pozřením kontaminované potravy. Po vniknutí do organizmu se virus rychle dostává do krve a z ní v případě březosti do dělohy, kde způsobuje infekci plodů. Pokud dojde k infekci plodů do zhruba poloviny gravidity, tak plody hynou, jsou předčasně vypuzeny z dělohy nebo dochází k metání mrtvých či málo životaschopných selat. Zajímavé je, že v jedné děloze nemusí být všechny plody infikované či uhynulé. Při infekci v pozdějším stadiu gravidity plody přežívají a vytvářejí protilátky, stejně jako v případě infekce po narození. Další zdravotní problémy parvovirus u divokých prasat nezpůsobuje.

Aujezského choroba je virové infekční onemocnění mnoha druhů zvířat. Pouze prasata jsou schopna toto onemocnění přežít, u ostatních zvířat je toto onemocnění zpravidla smrtelné. Člověk vnímavý není. K infekci prasat dochází nejčastěji pozřením kontaminovaného krmiva, vody nebo vdechnutím infekčního aerosolu. Selata se mohou nakazit i mlékem při sání, případně v děloze od postižené bachyňky.

Příznaky onemocnění jsou rozdílné od věku postiženého zvířete. U nejmladších kategorií selat dochází k častým úhynům (udávaná je až 100% mortalita) po předchozích příznacích apatie, svědění a poškození centrálního nervového aparátu. Úmrtnost a klinické projevy onemocnění výrazně klesají s věkem postižených prasat, kdy se k nervovým příznakům přidávají i respirační potíže. Aujezského choroba se taktéž často komplikuje další bakteriální infekcí, která může problematizovat diagnostiku.

Závažné je onemocnění březích bachyní. Podobně, jako v případě parvovirózy, je důležitý čas infekce vzhledem k délce gravidity. Pokud dochází k infekci do poloviny gravidity tj. cca do 60 dne, způsobí virus u prasnic resorpci plodů či jejich zmetání. Při infekci v pozdějším období se rodí mrtvá či málo života schopná selata. Po prodělání infekce mají prasata pouze krátkou asi tří měsíční imunitu, po této době může dojít k další infekci. Chovy domácích prasat v České republice jsou tohoto onemocnění prosté.

Nálezy protilátek u zhruba 40% vyšetřovaných divokých prasat svědčí o výskytu viru v této populaci.

Závěr

Co tedy může být za zvýšenými ztrátami selat v jarním a letním období? Odpověď bohužel nemůže být jednoznačná.

Jako velmi zajímavý lze charakterizovat nález poměrně vysokého procenta protilátek proti parvoviróze prasat. Zejména s ohledem na výše uvedenou charakteristiku tohoto onemocnění a reprodukční potíže popisované v chovech domácích prasat, by tato infekce mohla stát za vyššími ztrátami selat v chovu divokých prasat u divize Karlovy Vary. Procento výskytu protilátek u vyšetřovaných selat je skutečně vysoké, bohužel však chybí srovnání s jinými populacemi divokých prasat ve volnosti. Tyto informace zatím nejsou běžně k dispozici a ÚVVetÚ plánuje pro rok 2012 širší serologický monitoring tohoto onemocnění i u ostatních divizí VLS s. p.

Obdobná je situace u Aujezského choroby. Šetření, jež je celorepublikově prováděno, ukázalo výskyt protilátek proti tomuto onemocnění u cca čtvrtiny divokých prasat. Je vysoce pravděpodobné, že toto onemocnění způsobuje určité ztráty i v chovech divokých prasat. Serologická pozitivita vyšetřovaných selat je však pouze mírně vyšší než celorepublikový průměr, kde přes obdobné informace o Aujezského chorobě nedochází k takto dramatickým ztrátám selat. Naopak má populace prasat trvale vzrůstající tendenci.

Pestré spektrum parazitů bylo nalezeno u všech selat. Přesto, že je určitá míra parazitace u volně žijících zvířat běžná, u vyšetřovaných prasat byla téměř

vždy nalezena vysoká míra infekce, která může být zdrojem skutečně závažných zdravotních problémů a v konečném důsledku vést i k úhynům selat.

Dle mého názoru se na malém početním přírůstku, špatné kondici, úhynech a pozdních vrzích selat prasete divokého ve Vojenském výcvikovém prostoru Doupov podílí souběh faktorů. Kromě výše zmíněných veterinárních potíží (parazité, Aujezského choroba, parvoviróza) hraje bezpochyby významnou roli i malá úživnost honitby pro divoká prasata s malým množstvím plodonosných dřevin, minimální výměrou zemědělsky intenzivně obdělávané plochy a zimní přikrmování, zaměřené na jiné druhy volně žijící zvěře. To v důsledku zhoršuje kondici černé zvěře, jež je pak náchylnější k infekčním a parazitárním onemocněním.

Dalším negativním faktorem je pravděpodobná lokálně vysoká koncentrace zvěře, jež napomáhá jednoduššímu šíření infekčních a parazitárních chorob.

Lze s uvedeným stavem něco udělat?

Virové nákazy jsou ve volných honitbách neléčitelné. Odčervování černé zvěře ve volnosti je u červů trávícího traktu a plic záležitostí nanejvýš problematickou, smysluplné ošetření proti kokcidiím je téměř nemožné.

Zlepšení kondice černé zvěře by pomohlo zvyšování úživnosti honitby pro černou zvěř podobně jako její cílené přikrmování odpovídajícím krmivem. Jako ve všem je však i zde nezbytné zvážit ekonomickou výhodnost.

Hlavním opatřením by tedy měla být léčba „puškou“, kdy je nezbytné důsledně a intenzivně lovit veškerou zvěř slabou, zaostávající ve vývoji, postiženou infekčním či parazitárním onemocněním a tím udělat maximum pro zlepšení zdravotního stavu černé zvěře v honitbě VLS s. p., divize Karlovy Vary.

MvDr. Vladimír Žákovčík

Metastrongyl

4

CHOV ZUBRA EVROPSKÉHO V OBOŘE ŽIDLOV

V České republice není zubr zařazen mezi zvěř. Rozhodnutím MŽP ze dne 19. 10. 2010 byl povolen dovoz pěti kusů zubra evropského (Bison bonasus), konkrétně jednoho samce ve věku 5 let, dvou kusů samic ve věku 4 let a dvou kusů samic ve věku 3 let bez příbuzenského vztahu, jakožto ohrožených živočichů chráněných mezinárodními úmluvami podle § 5 odst. 7 zákona, z Polské republiky do České republiky za účelem obnovy populace druhu v ČR formou polodivokého chovu v oboře Židlov.

Povolení bylo uděleno za těchto podmínek:

1) VLS budou při dovozu a chovu postupovat v souladu s aktivitami v rámci Evropské knihy chovu zubra (European Bison Pedigree Book) a mezinárodního akčního plánu pro ochranu zubra tak, aby byla zajištěna zejména genetická čistota zakládaného chovu a byly respektovány podmínky z hlediska přirozené skladby chovné skupiny a jejích prostorových, potravních a dalších nároků.
2) VLS zajistí označení každého z dovezených jedinců za účelem jejich následné kontroly a sledování, a to jak nezaměnitelnou formou (RFID čipem apod.), tak značkou umožňující bezkontaktní identifikaci.
3) VLS zajistí sledování vypuštěných jedinců a povede záznamy o jejich zdravotním stavu, prostorovém, potravním aj. chování a případném rozmnožování.
4) VLS poskytne ministerstvu informace o spolupráci při dovozu a označení jedinců bezprostředně po jejich realizaci, údaje o chovu získané sledováním pak každoročně do 31. 12. a umožní subjektu pověřenému MŽP provedení průzkumů zaměřených na vliv chovu na stav a strukturu biotopů v oboře Židlov.
5) VLS v rámci chovu a běžného provozu obory Židlov zajistí minimalizaci rušení chovaných jedinců. V případě potřeby řešení zdravotních nebo bezpečnostních problémů vzniklých při chovu, případně v zájmu ochrany volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť bude přednostně využit odchyt do odchytových zařízení nebo s využitím narkotizačních prostředků, usmrcení jedince je možné pouze v případě závažného ohrožení života nebo bezpečnosti osob.

Zubří stádo ve složení čtyři krávy a jeden býk bylo dovezeno do obory Židlov 15. ledna 2011. Zvěř byla z transportních beden vypuštěna přímo do aklimatizační obůrky vybudované pro tento účel. Samice jménem Karvina (rok narození 2004), Kaszelanka (2005), Kartinka (2007) a Kahunka (2009) pocházejí z Bělověžského národního parku a byly získány odchytem z volné přírody. Samec

Porto (2007) byl dovezen z generačního chovu z Kampinovského národního parku. Zubři byli po odchytu umístěni na dva měsíce do karantény v Polsku. Nevykazovali žádné příznaky klinických chorob a byli vyšetřeni na brucelózu, tuberkulózu, leukemii a nemoc modrého jazyka.

Zvířata se velmi rychle přizpůsobila místním podmínkám. Během jarního období se dostala do výborné kondice. Samice Karviná porodila v polovině června mládě samičího pohlaví, které dostalo jméno Jetelinka. O měsíc později se v rozmezí týdne narodila další dvě mláďata. Samici Kaszelance Jesenka a čtyřleté Kartince býček Jenda. Zvířata se nechovají agresivně, výjimkou bylo pouze období říje, které proběhlo v měsíci říjnu.

Přikrmováni jsou především v zimních měsících senem a senáží (20 kg / ks / den), dužnatými krmivy (5 kg / ks / den) a v jarních měsících jim pro zlepšení kondice byla předkládána šrotovaná směs ovsa a kukuřice.

K vypuštění zubrů došlo za účasti celostátních medií o Velikonoční neděli dne 8. 4. 2012. Této akci předcházelo vyvěšení informačních cedulí s varováním možného setkání s nimi a návodem jak se při něm zachovat. Zubři ihned po otevření brány vyšli bez problémů na předem připravené krmivo. Předpokládalo se, že si vyberou lokalitu přiléhající k aklimatizační obůrce a budou nadále přikrmováni v těchto místech. Zvířata se po dvou dnech seznamování s novým prostředím přemístila na přibližně jeden kilometr vzdálené krmeliště „V náletech" a zde setrvala další týden. V současné době zubři navštěvují sporadicky několik krmelišť a pohybují se v klidové zóně obory Židlov na rozloze cca 800 ha. Oproti předpokladům, že budou setrvávat na pastevních plochách, se stádo zdržuje převážně v lesních porostech, kde si vystačí se spásáním podrostní vegetace. K setkání s nimi dochází poměrně sporadicky po celém prostoru klidové zóny. Při setkání s člověkem se chovají klidně, nebezpečí hrozí pouze při porušení odstupové vzdálenosti 100 m především od býka, který je velmi sebevědomý a málo plachý. Ostatní chovaná zvěř si na jejich přítomnost pomalu zvyká a bez problémů navštěvuje zubry využívaná krmeliště.

Cílem chovu zubra evropského v oboře Židlov je chov zdravé a odloučené populace v počtu 25 – 30 kusů formou polodivokého chovu. Tento počet

by měl být dosažen v průběhu několika let nejen přírůstkem ze současného chovného stáda, ale i dalším nákupem nepříbuzných zvířat v příštích letech. Předpokládá se dovoz dalších kusů počátkem roku 2013. Počítá se také s průběžným osvěžováním chovu pomocí dovozu dalších býků.

Ing. Miloslav Zikmund,
oborník v oboře Židlov.

Předosevní **příprava osiv** lesních dřevin

Téma předosevní přípravy lesních dřevin je velmi obsáhlé, v tomto článku se zaměřím na předosevní přípravu semen základních lesních dřevin.

Předosevní příprava lesních dřevin se provádí proto, abychom dosáhli co nejlepších výsledků u výsevů. Cílem předosevní přípravy je zvýšení počtu klíčivých semen, zkrácení doby klíčení a větší uniformita vzcházení.

Rozdílná je předosevní příprava pro pěstování prostokořenného sadebního materiálu a pro pěstování krytokořenného sadebního materiálu intenzivními technologiemi. Je různá i u jednotlivých druhů dřevin.

K předosevní přípravě můžeme zařadit: překonávání dormance, ošetření proti houbovým chorobám a plísním (moření), eliminaci neproduktivních semen a zlepšování výsevových vlastností osiva.

Dormantní semena má většina našich listnatých dřevin, z jehličnanů k nim patří jedle a douglaska. Dormanci (klíční klid) můžeme charakterizovat jako stav, kdy živá semena neklíčí ani v podmínkách, které jsou ke klíčení vhodné. V přírodě je dormance překonána působením různých teplot, vlhkosti, chemických látek a mikroorganismů. Trvá několik měsíců, někdy až několik let. Dormance má několik příčin: nepropustné obaly, přítomnost inhibitorů růstu (zabraňují nastartování metabolismu) a také morfologický stav semen (nedostatečně vyvinuté nebo nedorostlé embryo) nebo jejich kombinace. U většiny našich dřevin můžeme dormanci překonat pomocí stratifikace, která se většinou provádí s mediem, např. písek, směs písku a rašeliny. Stratifikace je v podstatě nasimulování přírodních podmínek, při kterých semeno překoná klíční klid. Stratifikované osivo se poté vysévá společně s mediem. Důležitá je vhodná teplota a vlhkost, provzdušňování a délka stratifikace, které jsou různé pro jednotlivé dřeviny. Stratifikací se napodobují podmínky panující ve volné přírodě během zimy (půdní vlhkost a nízké teploty). U nedormantních jehličnanů se osivo vysévá suché, pouze namořené proti houbovým chorobám, nebo je možné jej máčet po dobu 24 hodin a po oschnutí vysít, máčením dosáhneme rychlejšího klíčení.

Semena je nutné ošetřit proti houbovým chorobám, používáme moření, jehož cílem je zabránění klíčení spor a konidií. Moření rozlišujeme suché a mokré. Pro žaludy a bukvice je možno využít termoterapii. Termoterapie chrání žaludy proti hlízence žaludové a bukvice proti Rhizoctonia solani. Termoterapii provádí Semenářský závod v Týništi nad Orlicí, provádí se především u dubů. Ošetření žaludů termoterapií je žádoucí pro výsevy žaludů do sadbovačů, pro skladování žaludů i podzimní výsevy na záhony.

Ve školkách VLS ČR, s. p., používáme při předosevní přípravě suché moření, nejčastěji přípravek Dithane, proti houbovým chorobám. Buk, duby, javor a jedli vyséváme na podzim, kdy využíváme k překonání klíčního klidu přírody. V přírodě je dormance překonána působením různých teplot, vlhkosti, chemických látek a mikroorganismů. Stratifikaci v písku provádíme u lípy, kterou vyséváme stratifikovanou na jaře. Jasan a jeřáb vyséváme také bez předosevní přípravy, semena těchto dřevin přeléhají a klíčí až druhým rokem po výsevu. Klíční klid je překonán přírodní cestou.

V rámci předosevní přípravy semen pro pěstování krytokořenného sadebního materiálu se využívají metody třídění semen jehličnanů dle absolutní hmotnosti semen, u buku je možno přesně stanovit datum výsevu a pomocí stratifikace tohoto data docílit. U žaludů můžeme využít seřezávání žaludů. Pro výrobu krytokořenného sadebního materiálu je důležité, aby byly využity všechny buňky sadbovačů a semena vzcházela stejnoměrně.

Třídění semen dle absolutní hmotnosti se provádí u jehličnanů (smrk, modřín, borovice), protože u těchto dřevin existuje závislost mezi velikostí semen a počátečním růstem semenáčků.

U žaludů je možno využít seřezávání, což přispěje k jejich rychlejšímu vzcházení a výška semenáčků se neliší.

U buku je důležité stanovení data výsevu. Pomocí stratifikace, udržování příslušné vlhkosti a teploty, je možné dosáhnout přesného data, kdy budou bukvice připraveny k výsevu. Bukvice se do sadbovačů vysévají naklíčené.

Dalšími použitelnými metodami, které se ale zatím používají spíše v zahraničí, jsou metody pro eliminaci neproduktivních semen a zlepšování výsevových vlastností osiva.

Pro odstranění prázdných semen nebo semen napadených hmyzem se používá gravitační nebo pneumatická separace a plavení. Plavení se používá účinně u žaludů a bukvic. Plná mechanicky poškozená semena jehličnanů se odstraňují pomocí zařízení PREVAC, kdy se trhlinami v osemení pod tlakem dostane voda a při následném plavení tato semena díky větší hmotnosti klesnou na dno a oddělí se tak od plných. Metodou pro odstranění plných mrtvých semen je metoda IDS, která je založena na poznatku, že mrtvá pletiva rychleji ztrácí vlhkost než pletiva živá, a tím je jejich hmotnost nižší. Semena se inkubují máčením nebo v prostředí s vysokou relativní vzdušnou vlhkostí a poté je možno při plavení oddělit lehčí mrtvá semena od těžších živých.

Existují i metody pro zvýšení energie klíčení, kterou je možno zvýšit máčením, přechlazením nebo osmotickým primingem.

Metody pro eliminaci neproduktivních semen, stimulace rychlosti klíčení pocházejí především ze Švédska a Polska, kde se pěstováním krytokořenného sadebního materiálu zabývají dlouhodobě. Postupem času se dostávají i do České republiky, ale jejich využívání je zatím zanedbatelné.

Předosevní přípravou můžeme zvýšit počet klíčivých semen, zkrátit doby klíčení a vzcházivosti, ale také zajistit větší uniformitu vzcházení. Rychlejší vyklíčení a vzcházivost zkracuje dobu, kdy jsou semena v půdě vystavena tlaku patogenních hub, které mohou působit padání klíčních semenáčků. Předosevní příprava je velmi důležitá, především u krytokořenného sadebního materiálu, aby bylo zajištěno co nejlepší vzcházení osiva, a tak využití všech buněk sadbovačů. Postupem času u nás zřejmě dojde k většímu využívání metod pro eliminaci neproduktivních semen a stimulace rychlosti klíčení, stejně tak jako jsou využívány v zahraničí.

Ing. Hana Peterková
Správa lesních školek Lhota

Rychlost sklizně ovlivňuje kvalitu objemných krmiv

ČÁST 1

Objemná krmiva představují základní složky celkové krmné dávky ve výživě přežvýkavců. Druhy objemných krmiv, které se v takových dávkách využívají, se liší zejména polohou podniků a farem. V níže položených oblastech se jedná zejména o porosty vojtěšky, ve středních polohách nalezneme jetelové porosty a zvyšuje se podíl trvalých travních porostů (TTP), pro horské a podhorské oblasti jsou typické převažující porosty TTP. Pro všechny výše uvedené pak platí, že dobří hospodáři upřednostňují kvalitu. Tak v intenzivních chovech upřednostňujeme energii před objemem, a proto sklízíme zpravidla 3 – 4 seče, avšak za optimálních podmínek se sklízí porosty vícekrát.

Naopak v oblastech s chovem krav bez tržní produkce mléka se sklízí porosty s ohledem na objem, kdy nepožadujeme vysoký obsah energie, neboť zde klademe důraz na celkový stav zvířat a zaměřujeme se na reprodukční vlastnosti před intenzivními přírůstky. Sklizeň výše uvedených plodin má však společného jmenovatele a tím jsou výkonné technologie, kdy je v oblastech intenzivních chovů kladen důraz na rychlost sklizně té nejkvalitnější senáže v řádech několika málo dnů. Rychlost je důležitá rovněž ve vyšších oblastech a to s ohledem na časté srážky a nestabilní počasí, kdy je nutné sklidit kvalitní krmivo s nižším obsahem energie, avšak bez plísní a dalších škodlivých ukazatelů.

Sklizeň vynikající senáže

Z tohoto pohledu řada podniků i farmářů využívá v praxi co nejkratší termín pro sklizeň kvalitní a na živiny bohaté objemné píce pro výživu dojnic, požaduje zákonitě také co nejvyšší výkonnost a kvalitu práce. Trendem při sklizni zavadlé hmoty je využívat maximálních pracovních záběrů, minimalizovat čas požadovaný pro zavadání na obsah sušiny, obvykle 30 – 40 % a rovněž co nejméně manipulovat s již posečenou hmotou, přičemž náhled na obsah sušiny se velmi liší a s nadsázkou můžeme poznamenat, že co zootechnik a krmivář, to jiný názor. Z praxe vychází taktéž požadavek, kdy výkonnost sečení, by měla představovat podle podmínek – množství hmoty, počasí, druhy píce – 1,5 až 2 násobek výkonnosti sklizňové technologie, přičemž vše je podřízeno množství hmoty a průběhu počasí, neboť obsah sušiny se zejména za vysokých teplot poměrně rychle zvyšuje a často rozhodují doslova hodiny. Výše uvedená čísla v praxi znamenají, že pokud existuje potřeba využít jednu soupravu senážního vozu střední kubatury, tj. cca 60 – 70 m^3 při středním stlačení hmoty a s odvozní vzdáleností mezi sklízeným pozemkem a místem uskladnění 2 – 3 km, jejíž denní výkonnost činí 25 – 30 ha, znamená to, že výkonnost sečení by měla činit alespoň 35 – 45 ha při požadavku 1,5 násobné výkonnosti, je-li požadovaná výkonnost dvojnásobná, měla by výkonnost sečení dosahovat 50 – 60 ha. Celá linka pak musí být výkonově sladěna od sečení po ukládání zavadlé hmoty. Obdobná pravidla platí také pro sklizeň sklízecími řezačkami či lisy.

Zavadání hmoty trav a jetelovin ovlivňujeme především celkovou výkonností žací techniky a její kombinací s kondicionérem, přičemž v oblastech s vyšším podílem jetelovin a luskovin se využívají polyuretanové či ocelové mačkací válce. Ovlivnit ji lze nasazením žacích strojů s kondicionérem nebo jiným systémem pro úpravu pokosů. Porosty trav jsou na povrchu stébel opatřeny tenkou voskovou vrstvou, která výrazně zpomaluje

výpar vody. Naopak jeteloviny, případně jiné pícniny s bohatou listovou plochou mají relativně silné stonky, které rovněž obsahují vodu. Provedeme-li pokos standardním žacím strojem bez kondicionéru, pak probíhá zavadání samovolně, pouze za součinnosti klimatických vlivů – teplota, proudění vzduchu, sluneční svit, zatímco při úpravě hmoty aktivním zařízením – kondicionérem, mačkacími válci, se zvětšuje, díky nalámání a načechrání, aktivní povrch hmoty, výše zmínění činitelé tak působí mnohem intenzivněji a účinněji. V případě kondicionéru, tvořeného hřídelí s různě upevněnými ocelovými nebo plastovými prsty různé geometrie, se intenzita úpravy hmoty nastavuje změnou otáček – nižší otáčky pro nižší intenzitu zpracování hmoty se pohybují okolo 600 n. min -1 (± 50 n. min – 1) a otáčky pro vyšší intenzitu dosahují okolo 900 n. min –1 (± 50 n. min – 1) a další způsob, jak ovlivnit míru intenzity narušení je nastavení stíracího plechu. Kondicionéry jsou rovněž doplněny usměrňovacími plechy, umístněnými v oblasti proudění hmoty. Žací stroje s kondicionérem lze rovněž opatřit systémem pro shazování hmoty do jednoho sběrného řádku a to v pracovním záběru od cca 2,5 do 12 m u nesených a závěsných strojů až po cca 14 m u samochodů. K výkonnosti žacích strojů lze uvést, že teoretická výkonnost činí na 1m záběru cca 1 – 1,5 ha. hod – 1.

Díky tomu, že je možné osadit žací stroje aktivním příslušenstvím pro urychlení zavadání pokosů, není nutné píci za normálního průběhu počasí obracet. To přináší několik výhod. Šetříme minimálně jednu pracovní operaci a tedy spotřebu pohonných hmot, pracovní sílu, investici do potřebné techniky, nebo její nasazení a také chráníme kvalitu krmiva. U jetelovin zabraňujeme ztrátám lístků, v případě sklizně na orné půdě zamezujeme „sklizni" kamenů a hlíny, což má vliv na opotřebení sklizňové techniky a zamezuje znečištění krmiva příměsemi hlíny. Obdobná pravidla platí pro sklizeň na trvalých travních porostech. Teoretická výkonnost v případě zde zmiňovaných rotorových modelů činí cca 1 ha. hod -1 na 1 m pracovního záběru, přičemž je rozdělujeme na modely s tvorbou bočního nebo středového řádku. Modely vytvářející boční řádek se dodávají s provedení s 1 – 3 rotory o záběru cca 3,5 – 10 m, modely středové se dodávají se 2, 4 nebo 6 rotory a pracovním záběrem cca 6 – 20 m, přičemž řada z nich nabízí plynule či krokově měnitelnou šířku záběru a také řádku. V případě, že používáme žacích strojů bez kondicionéru, zpravidla se obracení nevyhneme. Pro sklizeň je třeba hmotu shrnout do sběrného řadu (pokud jsme samozřejmě nepoužili žací stroj se shazováním) a to tak, abychom kromě hmoty píce nenahrnovali příměsi jako hlínu a kamení. Není vhodné používat tzv. univerzální stroje, tj. obraceč a shrnovač v jednom. To proto, že zatímco obraceč musí velkou rychlostí „rozházet" po povrchu menší či větší množství často těžké, zelené hmoty, musí naopak shrnovač šetrně a čistě shrnout zavadlou či suchou hmotu, takže při relativně nízkých otáčkách. Výkonnost shrnovače musí odpovídat při zachování sledu výkonnosti žacích strojů. Obecně lze říci, že teoretická výkonnost shrnovačů činí na 1 m záběru cca 1 ha. hod – 1. Rotorové shrnovače jsou k dispozici jako nesené a tažené, s přepravním podvozkem a nosným rámem nebo bez přepravního podvozku. Co se týká shrnovačů kombinujícími sběrací ústrojí a příčný dopravník, který vytváří buď boční, nebo středový řádek podle konstrukce, pracují na principu sběru hmoty v šíři celého záběru sběracím ústrojím děleným v sekcích o šířce cca 3 m a tyto stroje se dodávají zpravidla o záběru 6 – 9 m, přičemž příčný dopravník posouvá hmotu do sběrného řádku.

Moderní obraceče a shrnovače

S tím, jak rostou pracovní záběry rotorových obracečů, rostou také počty rotorů. Pracovní záběry se volí v závislosti na pracovních záběrech žacích strojů, aby byly obraceny vždy celé řádky. Jsou-li žací stroje osazeny kondicionéry s rozprostíracími plechy pro vytváření „koberce" v celé šíři záběru, může být záběr obraceče na žacím stroji nezávislý. V našich podmínkách se nejčastěji setkáváme s rotorovými obraceči o pracovním záběru 4,5 – 9 m, které jsou osazeny 4 – 8 rotory osazenými zpravidla 5 – 7 rameny s obracecími prsty tvořenými pevným a pružným „drátem" kruhového průřezu v podobě vinuté pružiny. Ramena samotná pak mají kruhový (trubka) nebo obdélníkový průřez (páskovina). Někteří výrobci nabízejí rovněž menší záběry se 2 rotory, přičemž modely se 4 a více rotory se do přepravní polohy sklápějí buď mechanicky, zpravidla však hydraulicky. Každý rotor je osazen kopírovacím a nivelačním kolem. Pohon rotorů zajišťují hnací hřídele, které jsou mezi sebou propojeny buď klasickými homokinetickými klouby, nebo různými do sebe zapadajícími spojkami, zpravidla se 6 – 8 prsty. Oblibu si získávají rovněž větší pracovní záběry a to v rozsahu cca 9 – 11 m, které jsou osazeny zpravidla 8 – 10 rotory výše popsané konstrukce, avšak tyto modely jsou konstruovány jako závěsné, kdy jsou usazeny přídavným podvozkem, který slouží k přepravě po pozemních komunikacích při vyšších pojezdových rychlostech. V pracovní poloze se pak obraceč pohybuje opět po podvozcích rotorů. Další variantou závěsných modelů jsou tažené obraceče se záběry do cca 15 m, které se osazují až 14 rotory, přičemž podvozky rotorů slouží jako pracovní i přepravní a tyto modely se přepravují v ose trakčního prostředku a mů-

žeme je nazvat jako modely s tzv. nůžkovým skládáním, které probíhá zpravidla hydraulicky. Přepravní rychlost po pozemních komunikacích odpovídá možnostem moderních trakčních prostředků. Jako tažené se dodávají rovněž některé modely se záběry 4 – 6 m. Také rotorové obraceče nabízejí různé příslušenství a možnosti nastavení, přičemž se jedná zejména o nastavení úhlu obracecích prstů, pod kterým vnikají do masy zelené, případně zavadlé hmoty. Další možností je mechanické nebo hydraulické nastavení tzv. hraničního obracení, které se využívá při práci na okrajích pozemků a zabraňuje se tak „přehazování" hmoty mimo hranici pozemku. Někteří výrobci pak umožňují osazovat obraceče převodovkami pro tzv. noční obracení, které spočívá ve změně smyslu otáčení rotorů, které pak vytvářejí mezi sebou malý řádek, který nahrazuje při sušení sena v minulosti používané kopení, přičemž tyto výbava je žádána v některých horských oblastech.

Rotorové shrnovače můžeme rozdělit jako modely, které vytvářejí tzv. boční řádek a modely s tzv. středovým řádkem. Shrnovače s bočním řádkem se dodávají v provedení s jedním rotorem a nabízejí záběr zpravidla 3,5 – 4,5 m, se 2 rotory o záběru cca 6 – 8 m nebo se 3 rotory, které nabízejí záběr téměř 10 m v jedné jízdě. Některé modely pak mohou vytvářet jeden nebo dva řádky podle nastavení shrnovacích rotorů. Boční modely se zpravidla využívají tak, že se jeden sběrný řádek vytváří ze dvou záběrů a řádek je tak vytvořen ze šíře odpovídající dvojnásobku nominálního pracovního záběru. Při nízkém výnosu se pak vytváří řádky například ze tří či čtyřnásobků daného záběru. Středové shrnovače se pak dodávají v provedení se 2 rotory o pracovním záběru 6 – 10 m, se 4 rotory o pracovním záběru 9 – 14 m nebo dokonce se 6 rotory o pracovním záběru, který atakuje hodnotu 20 m v jedné jízdě. Některé modely jsou konstruovány tak, že mohou vytvářet jak středový tak boční řádek a to díky změně pozice rotorů a změně smyslu jejich otáčení. Řada středových modelů pak nabízí variabilní praporní záběr, kdy je možné měnit shrnovací šířku v rozsahu 1 – 10 m (hodnoty udávají změnu záběru, nikoli šířku záběru) dle konstrukce a počtu rotorů. Vyjma jednorotorových modelů, které jsou ve většině případů konstruovány jako nesené avšak setkáme se také s taženými typy, ostatní shrnovače se konstruují jako závěsné. Závěsné modely pak nabízejí buď nosný rám s přepravním podvozkem, nebo se přepravují po podvozcích rotorů, obdobně jako v případě některých tažených obracečů, přičemž takový podvozek zahrnuje přídavné hydraulické prvky. Srdcem rotorových obracečů je samotný rotor, který je osazen zpravidla 10 – 15 rameny, které nesou různý počet a provedení obracecích prstů. Sklon ramen, potažmo prstů zajišťuje tzv. kulisová dráha, která může pracovat buď v olejové lázni, nebo existují modely s kulisou vyrobenou ze speciální slitiny nevyžadující olejovou náplň. Ramena jsou v místě uložení v kulise osazena ložiskem, které usnadňuje jejich pohyb v dané kulisové dráze. Rotor jako takový je opatřen podvozkem s různým počtem nivelačních a kopírovacích kol v různé konfiguraci, případně přidaným kopírovacím kolem. Nastavování podvozků a tedy výšky pracovních prstů od země je dle konstrukce zajištěno mechanicky nebo elektricky. Kromě klasických rotorových modelů zažívají v některých oblastech renesanci shrnovače, které můžeme rovněž označit jako rotorové, avšak zde je rotor v podobě sběracího ústrojí tvořeného různým počtem sekcí kombinován s příčnými shazovacími dopravníky. Tyto modely pak můžeme označit jako kombinované z pohledu ukládání řádku, přičemž zde lze díky hydraulicky poháněným pásům vytvářet středový nebo boční řádek. Takové modely jsou konstruovány jako tažené a nabízejí pracovní záběry, které jsou nejčastěji tvořeny sekcemi o šířce 2,5 – 3 m. Tyto modely se využívají pro shrnování píce na orné půdě a slámy, nebo všude tam, kde se shazují hutné řady zavadlé hmoty, které byly například před tím vytvořeny žací kombinací se shazovacími dopravníky. Také zde je však cílem jako u ostatních modelů vytvoření čistého, hutného a pravidelného řadu, který usnadňuje a zkvalitňuje práci sběracím a řezacím vozům, sklízecím řezačkách nebo různým typům lisovací techniky.

Ing. Filip Javorek
a Ing. Oldřich Fröhlich

PTAČÍ OBLASTI U VLS ČR, s. p.
ČÁST II.

Ptačí oblast (PO) Východní Krušné hory na ploše 16 368 ha nařízením vlády ČR č. 28/2005 Sb. Předmětem ochrany je zde populace tetřívka obecného a jeho biotop. Na ploše celé ptačí oblasti se vyskytuje přibližně 100 tokajících samců. Na našich pozemcích je vyhlášena na LS Břehyně u divize Mimoň a to na části LHC Břehyně o výměře 90 ha. Orgánem ochrany přírody (dále jen „OOP") je zde pro VLS ČR, s. p. MŽP ČR, respektive jeho odbor výkonu státní správy v Ústí nad Labem. Nejsilnějším ohrožujícím faktorem je postupná sukcese rozvolněných (nezapojených) porostů především náhradních dřevin a negativně též působí stoupající intenzita turistického a sportovního využívání oblasti.

Tetřívek obecný, foto: Lukáš Kovár

Cílem ochrany PO Východní Krušné hory je:

- *zachování a obnova ekosystémů významných pro tetřívka obecného v jeho přirozeném areálu rozšíření;*
- *zajištění podmínek pro zachování populace výše uvedeného druhu ve stavu příznivém z hlediska ochrany přírody.*

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody lze v PO Východní Krušné hory, mimo současně zastavěné a zastavitelné části území obcí:

- *měnit druh pozemků a způsoby jejich využití;*
- *provádět činnosti vyvolávající změnu výše ustálené hladiny povrchové a podzemní vody, která by mohla způsobit změnu biotopu druhu, pro který je PO zřízena;*
- *udržovat odvodňovací systémy;*
- *organizovat sportovní soutěže a jiné akce s hromadnou účastí, realizované mimo stálé sportovní areály a vyznačené turistické stezky;*
- *vyznačovat nové turistické, cyklistické, jezdecké a lyžařské trasy;*
- *provádět leteckou aplikaci biocidů a látek, které mohou změnit chemické vlastnosti půdního prostředí;*
- *používat chemické prostředky na hubení hlodavců při zemědělském a lesním hospodaření.*

Předchozí souhlas OOP není třeba, jde-li o postupy v souladu s manipulačními řády vodních děl.

Tetřívek obecný (Tetrao tetrix) je středně velký hrabavý pták velikosti kura domácího (tělo samce je dlouhé okolo 55 cm a samice 40 – 45 cm). Samec je černý s bílými ocasními krovkami a spodinami křídel a nápadným červeným hřebínkem nad okem a má výrazný lyrovitý ocas. Samice je nenápadná šedohnědá. Obývá souvislý palearktický pás boreálních lesů Evropy. Vyskytuje se v horských a podhorských oblastech jehličnatých a smíšených lesů, především na vřesovištích, slatiništích, rašeliništích, na rozsáhlejších lesních pasekách nebo i na střelnicích či dopadových plochách narušovaných těžkou technikou. Na lokalitách je nutná zamořenost a hojnost podrostu tvo-

PO východní Krušné hory, foto: Ing. Petr Horka

Chemické cvičiště Tisá, foto: Ing. Petr Horka

řeného převážně brusnicovitými rostlinami a jinými bobulovinami. Tetřívek obecný je euroasijským druhem. V České republice jeho početní stavy neustále klesají. Nejvíce je rozšířen v Krušných horách, dále v Jizerských horách a na Šumavě. U VLS ČR, s. p. se s tímto ptačím druhem můžete především setkat v Doupovských horách, Boleticích a na Libavé. V jeho potravě je nejvíce zastoupená rostlinná složka (především pupeny rostlin) a na jaře i hmyz pro mláďata. Je polygamním druhem a tok probíhá v dubnu až květnu na otevřených prostranstvích. Na jaře jsou tetřívci též nejnápadnější, kdy se časně ráno shromažďují na otevřených místech, jako jsou louky, pastviny, pole, rozsáhlé paseky, ke společnému toku. Kohouti přilétají na tokaniště ještě za tmy a se svítáním se ozývají výraznými zvuky („bublání"). Hnízda se nacházejí na zemi a jejich snůška čítá 6 – 12 žlutohnědých skvrnitých vajec. Jejich inkubace trvá 25 až 27 dní a sedí na nich pouze samice, která též mláďata i sama vodí. Na podzim se mláďata podle pohlaví oddělují do menších hejn. V Červeném seznamu ČR je zařazen v kategorii ohrožený druh, dle zákona je chráněn v kategorii silně ohrožený druh a je chráněn i dle přílohy č. I. směrnice č. 79/409/EHS, o ptácích a v České republice je předmětem ochrany ve vymezených ptačích oblastech (PO) Východní Krušné hory, Šumava, Jizerské hory, Krkonoše, Novodomská rašeliniště – Kovářská v PO Šumava.

Tetřívek obecný, foto: Lukáš Kovár

Kácení buku TRHAVINOU

Na konci února letošního roku proběhla na LS Hamr na Jezeře nezvyklá akce. Z důvodu odstranění silného vzrostlého buku, který nemohl být z bezpečnostních důvodů odtěžen standardním způsobem, byl zvolen odstřel za pomocí trhaviny. Strom byl na prudkém namrzlém svahu, navíc s podezřením na prasklinu ve kmeni. Průměr stromu činil 90 cm, odhadovaný objem kmene 8 m^3.

O pomoc byl požádán pracovník Pyrotechnické služby pan Josef Pavinský s pomocníkem ze Stálé trhací jámy PČR Ralsko. Ten po obhlídce místa došel k názoru, že vypočtené množství 49 kg TNT (trinitrotoluenu) pro příložnou nálož by bylo značně devastující jak pro hmotu stromu, tak i pro okolí. Proto bylo použito kombinace metody vývrtové nálože a přiložené usměrněné nálože. Do kmene stromu byly provedeny 3 vývrty o průměru 32 mm do hloubky 35 cm a do nich byla vsunuta plastická trhavina o celkové hmotnosti 750 g, 3 kusy počinových TNT náložek a 3 kusy elektrických iniciátorů. Na zhotovení přiložené nálože byly použity 3 usměrněné táhlé nálože (označení UTN -2) o celkové hmotnosti trhaviny 5,88 kg, 1 m bleskovice Startline 12 a jeden elektrický iniciátor. Přiložená nálož měla při iniciaci malé zpoždění, aby došlo k následnému podtržení a odhození kmene od pařezu až po výbuchu hlavních vývrtových náloží. Iniciátory byly zapojeny do série a bleskovice zabezpečila propojení táhlých náloží a zpoždění výbuchu přiložené nálože. Přesně v 10:17 byl pomocí dálkového přívodního vedení proveden odpal náloží.

V deset hodin dopoledne 28. 2. 2012 došlo k uzavření komunikace a také okolních prostor. A jak již bylo uvedeno, byl pomocí dálkového přívodního vedení proveden odpal náloží. Strom dopadl přesně na vytipované místo, aby nedošlo k poškození okolních porostů. Jak je vidět z přiložených fotografií, poškození kmene bylo minimální. Celková doba trvání cca 1 hodina a náklady včetně mzdy pyrotechnika a jeho pomocníka byly 1 700 Kč (byla to akce uskutečněná bezplatně v tzv. krizové situaci, na kterou jsou příslušníci Pyrotechnické služby vycvičeni).

Přihlížející pracovníci VLS tak měli možnost shlédnout i jiné způsoby ,,kácení,, a ocenit mistrovství místních pyrotechniků.

Napsal: Ing. Pavel Munzar ve spolupráci s vrchním inspektorem – pyrotechnikem Josefem Pavinským

SPOLUPRÁCE VOJENSKÝCH LESŮ A STATKŮ ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLIKY NA MEZINÁRODNÍM VELETRHU SILVA REGINA BRNO 2012

Mezinárodní výstava Silva Regina v Brně je známá českým lesníkům a myslivcům jako největší tuzemská přehlídka lesní techniky, mysliveckých potřeb a vybavení. Spolupráce obou státních podniků na mezinárodních výstavách se již stává tradicí. Na brněnském výstavišti se podobná výstava uskutečnila před dvěma lety, na Slovensku v loňském roce. Veřejností je společný stánek, umocněný navíc rozmanitou činností obou státních podniků, vnímán velmi pozitivně. Náš stánek, který v půdorysu připomíná list národního stromu lípy, byl otevřený v kruhovém pavilonu Z přímo naproti hlavnímu pódiu ve dnech od 31. 3. do 4. 4. 2012. Kromě hlavní lesnické činnosti obou státních podniků jsme veřejnosti představili svoji úlohu v myslivosti. Návštěvníky jsme zaujali expozicí vystavených trofejí. Navíc jsme mimo naší hlavní expozici měli společně s ČMMJ vybudován stánek zaměřený na lesní pedagogiku. Děti si zde za drobné upomínkové předměty a sladkosti mohly vyzkoušet své znalosti z lesního prostředí, společně skládaly puzzle z velkých plastových částí, či puzzle obrysů dřevěných listů lesních dřevin, některé si vyzkoušely hod šiškou do terče. Nejmenší děti zaujal lesní domeček, který zajistili slovenští kolegové.

Celý pavilon Z byl přehlídkou mysliveckých potřeb, zbraní, střeliva, optiky, loveckého nábytku a samozřejmě trofejí. Do České knihy rekordů se zapsala výstava 505 lesnických a loveckých uniforem. Pavilon zvířat s označením H vystavoval 300 kusů skotu, ovcí, koz a prasat. Včelařský pavilon E nabízel výběr medu,včelích produktů a včelařských potřeb. Mimo pavilony i uvnitř nich si návštěvníci mohli prohlédnout pestrou přehlídku nablýskaných traktorů, harvestorů, vyvážecích souprav a dalších lesních a zemědělských strojů.

V naší společné expozici se návštěvníkům i dětem po celou dobu výstavy věnovali Ing. Teodor Derco a Mgr. Marianna Konopová z VLM a Hana Politzerová, DiS., Ing. Veronika Hubíková, Ing. Josef Plaček, Ing. Luboš Vodolan a Ing. Vladislav Seidl z VLS.

Veletrhu se účastnilo 765 vystavovatelů z dvaceti zemí světa a náš stánek podstatnou část veřejnosti velmi zaujal.

Ing. Josef Plaček

PRAXE studentů 3. ročníku z Vyšší odborné školy lesnické **v Písku**

jaro 2012

Ze začínajícím jarem a tajícím sněhem se pomalu a jistě rozběhla spolupráce mezi námi a Lesnickou školou v Písku... Na skoro tři měsíce jsme zde uvítali tři skupiny studentů z 3. ročníku Vyšší odborné školy lesnické v Písku.

Co tomu předcházelo – koncem loňského roku byla podepsána smlouva o partnerství na projektu „Škola + praxe = úspěch na trhu práce“, reg. č. CZ.1.07/2.1.00/32.0012. Tato smlouva o společné realizaci projektu nám přinesla určitá práva a povinnosti, jednou z nich bylo právě zorganizování odborných praxí studentů VOŠ.

Praxe byla třífázová – 3 různé pětičlenné skupiny, z nichž každá zde měla být po dobu čtyř týdnů. Již v lednu jsem začali s organizováním praktického vyučování, které se mělo rozběhnout začátkem února. Jednotlivé lesní správy naší divize, kterých se tato akce týkala – Chvalšiny, Horní Planá a Arnoštov, vymýšlely pracovní náplň, zajišťovaly personální i materiální zabezpečení, připravovaly studentům ubytování atd. Všichni zaměstnanci správ se tohoto úkolu ujali zodpovědně a chtěla bych jim za to touto cestou poděkovat.

Veškeré přípravy byly dokončeny včas a bez problémů, tudíž jsme 6. 2. 2012 mohli na Lesní správě Chvalšiny přivítat první skupinu studentů. Náplň praxe byla zaměřena spíše na těžební činnost – kontroly, přejímky prací, vyznačování těžebních zásahů a úklid klestu, v menší míře probíhaly přípravy na jarní zalesňování – příprava sněžných jam a značení probírek a prořezávek. Veškeré práce byly prováděny pod pečlivým dozorem lesníků, kteří měli studenty na starost. Měsíc utekl jak voda a studenti odjížděli spokojení, i když trochu promrzlí.

Druhá skupina nastoupila na praxe 5. 3. 2012 na Lesní správě Horní Planá. Pracovní náplň byla opět více méně zaměřena na těžební činnost, sněhu již však ubylo a začalo se i s intenzivními přípravami na jarní shon při zalesňování. Nechybělo ani zimní přikrmování zvěře v obůrkách a obnova mysliveckých zařízení a též značení výchovných zásahů. Na závěrečné schůzce měli studenti pozitivní názor na organizační zajištění praxe u VLS a její náplň. Většině z nich se odsud ani moc nechtělo.

Poslední, třetí skupina začínala svou praxi 2. 4. 2012 na Lesní správě Arnoštov. Jaro už i u nás na Šumavě bylo v plném proudu a v lese to bylo vidět. Hlavní náplní praxí bylo tedy jarní zalesňování a s tím spojené úkony. Náplň doplňovalo značení výchovných zásahů a další nezbytné činnosti, které lesník běžně vykonává.

Studenti všech tří skupin byli vždy na začátku praxí proškoleni bezpečnostním technikem o pravidlech BOZP a PO, byli seznámeni s přírodními podmínkami oblasti, hlavními hospodářskými zásadami VLS Horní Planá a vybaveni povolením ke vstupu na území vojenského újezdu Boletice.

Co říci závěrem... Praxe všech tři skupin proběhly v pořádku a bez komplikací. Studentům se tu po většinu času líbilo a byli rádi, že se mohli zapojit do činnosti VLS ČR, s. p. divize Horní Planá. Že se u nás studentům líbilo svědčí jejich příspěvky do našeho podnikového časopisu a foto z jejich praxí.

V příštím roce budou tyto praxe opět pokračovat – doufejme, že se stejným výsledkem.

Ing. Petra Čunátová
VLS Horní Planá

LS Arnoštov

LS Chvalšiny

LS Chvalšiny

PRAXE u Vojenských lesů a statků, s. p., divize **Horní Planá**, aneb jak zajíci skáčou přes miny

Šestého února jsme nastoupili na praxe na lesní správě Chvalšiny. Školní zařízení navštěvujeme téměř všichni poměrně pravidelně a tak jsme se i zde setkali v plném počtu a tento počet se snažili až do našich posledních dnů udržet. V některých z nás panovaly oprávněné obavy z autority, namáhavé práce a nového prostředí.

Dle mého názoru nebyl termín praxí zvolen příliš vhodně. Nejenže meteorologové na začátek února pravdivě předpovídali třeskuté mrazy, ale i práce v lese bývá často velice jednotvárná. Obsahem byla především kontrolní činnost, přejímka prací v těžbách i po nich, značení těžebních zásahů, komunikace s manuálními pracovníky, zavádění do porostů a následná evidence. Za dobu naší praxe se toho přesto uskutečnilo mnoho. Od značení mýtních a předmýtních úmyslných těžeb, přes příjem a odvoz dřeva, přípravu sněžné jámy, nebo kontrolu pasek po těžbě, měření holin, až po v dnešní době velice důležitou evidenci všeho, co s prací v lese souvisí.

Neméně důležitou částí naší praxe je i to, že je práce za námi jak se říká „vidět". Pracovníci, které jsme zavedli do porostu, seznámili s BOZP a vysvětlili požadovanou sortimentaci mýtní úmyslné těžby již provedli, my dříví přijali a nyní je připraveno k odvozu. Značená předmýtní úmyslná těžba na nelesních půdách v majetků AČR určených pro rekultivaci, nebo pro následnou práci telekomunikační firmy jsou od samovýrobců také již připraveny a přijaty ve skládečkách, stejně tak jako sněžná jáma jen „čeká" na dovoz sazenic.

Když opomeneme problémy s organizací praxe v rámci vedení školy, které ještě v polovině února nevědělo víc, než v jakých lokalitách bude praxe probíhat, což nám radost k práci jistě nepřidalo, musím za všechny říci, že jsme byli více méně spokojeni. Zde nás pracovníci lesní správy nebrali jako méněcenné hlupáky, ale jako rovnocenné partnery, kteří mají právo na neznalost některé z činností a vše nám bylo podrobně a ochotně vysvětleno, abychom činnosti mohli v budoucnu provádět samostatně.

Pokud bych měla porovnat, která fakta s praxí souvisí nebo co jsme se dozvěděli navíc, byl by tento článek na zvláštní přílohu. Ve škole omílaná fakta ať získaná při výkladu, nebo samostudiem jsou často použitelná v praxi pouze rámcově. Ne všechna teoretická znalost je jedinou a universální pravdou. Každý z nás získal střípek, popř. střípky získávaného obrazu o lesnické praxi. Některé byly větší (již zmíněný provoz sněžných jam, práce s podřízenými), některé menší (nutnost zásahů, kouzlo prosvětlení porostu na mlaziny). Všechny ale pro další vývoj mladých lesníků, pracovníků a kolegů velice důležité. Je také nutné uvědomit si, že les netvoří jen stromy a jen pracovníci. Pokud má vše fungovat, je nesmírně důležité pracovat jako celek.

Setkali jsme se s tak přátelským pracovním kolektivem, až jsme byli do jednoho překvapeni. Pokud bychom získali podobné pracovní umístění, můžeme si jen přát ať dlouhé noci nad skripty a rána plná bolehlavu brzy úspěšně skončí a my budeme moci vstoupit do pracovního procesu. Bohužel, ne všichni – a pokud vůbec – budeme mít dostatek štěstí, abychom získali umístění v podobném pracovním prostředí, se vstřícnými nadřízenými, kteří rozumí jak ekologickým vztahům v lese, tak těm sociálním mezi pracovníky a ve velice krásné krajině jižních Čech - přestože uvažujeme o vojenském újezdu Boletice.

Barbora Šnajberková
(za 1. skupinu – LS Chvalšiny)

LS Chvalšiny

LS Chvalšiny

PRAXE u VLS, divize Horní Planá

Naše praxe u vojenských lesů a statků na divizi Horní Planá začala 5. 3. 2012 a trvala celý měsíc březen. Naše skupina byla čtyřčlenná ve složení Pavel Nagy, Ondřej Kulštejn, Jan Blažek a Josef Svoboda. První den nástupu na praxi nám vedoucí lesní správy Hodňov ing. Maxa podal informace o specifikách hospodaření ve vojenských lesích, dále jsme byli proškoleni o bezpečnosti práce a protipožární ochraně. Další dny se nám věnovali nadlesní pro těžební a pěstební činnost. Věnovali se nám plně, což obnášelo vysvětlení kancelářských prací, ukázka a vyplňování odvozních lístků, vagónování nebo vyznačování hranic oddělení a porostů pomocí GPS. Nadlesní nás průběžně přidělovali na úseky jednotlivých lesních, kteří nám vysvětlovali práci lesníka v terénu, tzn. vyznačování probírek do 40. let a jejich praktické provádění, evidence dříví na OM, úklid lesa, přihnojování sazenic nebo roznášení rodenticidů v bukových oplocenkách. Součástí naší měsíční praxe byla také myslivost, kde jsme si mohli vyzkoušet hodnocení jeleních trofejí.

Co nás na této praxi nejvíce zaujalo? Především to byl přátelský kolektiv lesníků na správě, výborná organizace praxe a ochota podávat informace z provozu. Všem členům naší skupiny se praxe u VLS, s. p. velice líbila.

Pavel Nagy
(za 2. skupinu – LS Horní Planá)

LS Horní Planá

LS Horní Planá

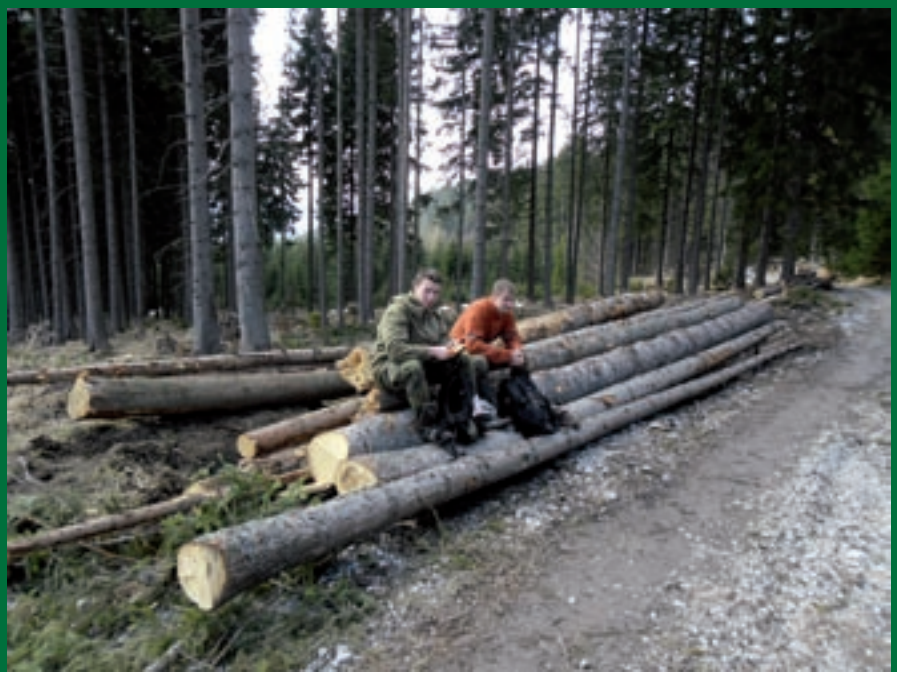

evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

POZNÁVACÍ ZÁJEZD **HOLANDSKO**

ZV ZO ČMOSA divize Lipník nad Bečvou pořádá každý rok poznávací zájezd pro zaměstnance VLS a rodinné příslušníky. Společného zájezdu se zúčastnili i zaměstnanci divize Hořovice a Mimoň. Letos jsme se v dubnu vypravili do Holandska na světovou zahradnickou výstavu Floriade 2012. Expozice, která představila více než 100 vystavovatelů z celého světa, se rozkládá na 66 ha. Navštívili jsme i sýrovou farmu ALIDA HOEVE u Volendamu, poté jeden z typických holandských skanzenů Zaanse Schans s větrnými mlýny a ukázkami ruční výroby dřeváků a porcelánu. A rozhodně jsme si nenechali ujít jarní květinový park Keukenhof, překrásnou zahradu rozkládající se na 32 ha se sto druhy tulipánů a množstvím jiných květin. Poslední den pobytu jsme strávili v Amsterdamu. Prohlédli jsme si centrum města, navštívili brusírnu diamantů. V programu byla i projížďka lodí po starých městských grachtech.

Zuzana Fojtíková

Můstek – poškození po německém ostřelování

Dělostřelecké pevnosti

Hned na začátku se omlouváme všem znalcům vojenské historie a odborníkům v oboru vojenství za drzost psát o objektech, o nichž máme jen velmi chabé znalosti získané z několika prohlídek a článků. Naším cílem není ani tak popsat jednotlivé stavby a jejich historii, jako spíše upozornit „civilisty" mezi námi, že i výlet, na první pohled zaměřený na úzkou skupinu turistů, může být zajímavý jak pro odborníky, tak pro laiky a v neposlední řadě i pro děti (a kupodivu nejen pro kluky). Věřte, že nudit se nebudete. Takže vzhůru (na kopce) a hned potom dolů (do podzemních prostor).

Dělostřelecké pevnosti

Vynecháme zdlouhavý úvod o historických okolnostech stavby pohraničního opevnění u nás a spokojíme se konstatováním, že před rokem 1938 bylo u nás vybudováno přes 10 000 objektů lehkého opevnění, přes dvěstě těžkého a rozestavěno 9 dělostřeleckých tvrzí. Každý jistě zná malé řopíky, takové ty „bunkry", které můžeme potkat nejen v pohraničí, ale i ve vnitrozemí, kde tvořily další obranou linii.

Naše cesty budou směřovat k jejich větším bratříčkům, srubům těžkého opevnění a dělostřeleckým tvrzím. Vzhledem ke geografickým podmínkám je najdeme na poměrně malém území v pohraniční oblasti východních Čech a severní Moravy. Přes spletité cesty, kterými se ubírala jejich pozdější existence, ať už jako vojenských nebo civilních objektů, je mnoho z nich v dnešní době pečlivě obnovováno a spravováno různými skupinami nadšenců a kluby vojenské historie. Jsou v různé míře zrekonstruovány do původních podob a mnohé nabízejí prohlídky pro veřejnost.

Podzemní prostory pevnosti Stachelberg

První, který spolu navštívíme, je Stachelberg - plánovaná největší dělostřelecká tvrz v Čechách. Najdeme ji v nejvýchodnějším cípu Krkonoš, mezi Trutnovem a Žacléřem. Byl rozestavěn v říjnu 1937 a měl mít 12 objektů spojených rozsáhlým podzemím. Parkoviště u silnice nad vesnicí Babí nelze minout, v místě je rovněž autobusová zastávka. Po lesní asfaltové cestě se vydáte k asi 350 m vzdálenému srubu. Cestou vás budou provázet informační tabule upozorňující na zajímavosti, které budete míjet. Nejvýraznější jsou jistě základové desky rozestavěných srubů. Naopak systém polního opevnění, čili různých bojových a spojovacích zákopů, je velmi nenápadný. Hlavním cílem dnešní cesty je však pěchotní srub T-S 73. Pokud někdo vyrazí na cestu opravdu nepoznamenaný jakýmkoli poznatkem z vojenské oblasti a bude to spíše tramp – zálesák, asi ho trochu zaskočí, že místo srubu z neotesaných klád se před ním zjeví obrovská betonová masa. To je právě srub Polom. V něm je umístěna expozice zabývající se výstavbou čs. opevnění v letech 1937 – 1938, jejíž součástí jsou i modely pevnostních objektů a zbraní i tématická videoprojekce. Až si vše samostatně prohlédnete, sestoupíte s průvodcem do podzemních prostor. Jejich zpřístupnění veřejnosti je relativně novou záležitostí, protože donedávna byla většina prostor zatopena podzemní vodou. V současné době si můžete projít asi 3/4 km chodeb a sálů v různém stupni rozestavění, od prostor pouze vylámaných do skalního podloží, přes různá stadia betonáže, až k téměř dokončeným částem. Potkáte tu i skutečné pracovníky (figuriny), takže budete mít pocit, že jste se opravdu ocitli na stavbě tvrze. Jen jedno upozornění – v podzemí je teplota kolem 6°C, takže je potřeba se pořádně obléknout a navíc budete muset zdolat asi 200 schodů dolů a nahoru.

Po této části prohlídky vyjdete na povrch a můžete navštívit ještě vyzbrojený objekt lehkého opevnění, tedy klasický řopík. Mimochodem, věděli jste, že řopík je název odvozený ze zkratky Ředitelství opevňovacích prací ŘOP? Tady je vše dokonale upraveno do stavu, v jakém by se takový objekt nacházel v době mobilizace.

Pokud vás prohlídka vyčerpá, můžete využít posezení u občerstvení, případně dřevěného altánu, kde si můžete opéct i vlastní buřtík. Také se pokochejte vyhlídkou. Za dobré viditelnosti uvidíte Hejšovinu, Králický Sněžník, Orlické hory i Zvičinu.

A ti, kdo toho stále nebudou mít dost, se mohou vydat na naučnou stezku Opevněné Trutnovsko. Provede vás po linii těžkých objektů až k pěchotnímu srubu T-S 63 na okraji obce Libeč, který je také zrekonstruován do původní podoby. Po celé trase jsou umístěny tabule s detailními informacemi o jednotlivých objektech. Navíc uvidíte malebný zatopený lom. A koho už všechny ty bunkry různých velikostí budou unavovat, ten se naopak může vydat do lůna přírody do Rýchorského pralesa, nebo za historií na Komenského Růžový palouček u Žacléře.

Podobný výlet si můžete udělat z Náchoda, a to sice na pevnost Dobrošov. Měl tu být vybudován rozsáhlý komplex sedmi objektů, opět vzájemně propojených podzemními chodbami. Do září 1938 bylo vyrubáno celé podzemí a na povrchu byly dokončeny tři sruby – Můstek, Jeřáb a Zelený. Náchodsko sice nepatřilo do Sudet a objekty zůstaly na čs. území, ovšem už s prakticky nulovým významem. Práce byly zastaveny a pevnost uzavřena a to až do roku 1968, kdy se změnila na veřejnosti přístupné muzeum. Jeho prohlídka začíná výkladem ve výstavní síni, kde určitě nejvíc zaujme „sbírka vojáčků". Je největší ve střední Evropě a ohromí jak počtem figurek, tak rozsahem jednotlivých motivů. Představuje dokonalý průřez čs. armádou a jejím životem v době první republiky, včetně figurek vojáků bavících se ve volném čase nebo vojenského řezníka, který právě dělá zabijačku.

Poté následuje prohlídka dělostřeleckého srubu Zelený. Nenechte se splést, jeho název není od zelené barvy, ale podle jména původního majitele pozemku. Po jeho schodišti pak sestoupíte do podzemí (opět stálá teplota 6°C a necelých 300 schodů). Na rozdíl od Stachelbergu tu najdete více dokončených prostor, ať už plánovaných kasárenských a provozních nebo skladových. Spletí chodeb projdete až pod srub Můstek (podle lyžařského můstku, který se kdysi nacházel ve svahu pod ním). Tady vás čeká schodiště nahoru, takže se konečně pořádně zahřejete. Nahoře si pak prohlédnete následky německého testování zbraní v roce 1943. Běžné prohlídky tady končí, ale pokud přijedete ve státní svátek, můžete natrefit na mimořádnou prohlídku srubu Jeřáb. Ten byl jako jediný v době mobilizace skutečně osazen posádkou a na jeho stěnách jsou dodnes dobové kresby od jeho obránců.

Srub Jeřáb

Práce na Stachelbergu

Tím to celé ale ani zdaleka nekončí. I zde vede po okolí naučná stezka a dokonce ne jen jedna. Třeba NS Pevnost Dobrošov, která má dvě varianty. První okružní vás zavede ke srubům Polsko, Hrobka, Jirásek a Jeřáb a dovede vás až na Jiráskovu chatu s restaurací a rozhlednou. Druhá za srubem Hrobka odbočí dolů k Bělovsi a dovede vás mimo jiné ke srubu Březinka, který je zrekonstruován do původní podoby včetně veškerého vybavení a zájemcům umožňuje prohlídky. Trasa této naučné stezky se prolíná s NS z Bělovsi, která mapuje opevnění směrem od lázní Běloves k Dobrošovu. Navíc vám rozcestníky nabízí možnost vydat se k naprosto unikátní expozici ve srubu Kahan III na opačné straně kopce. Tento srub byl přestavěn v roce 1986 pro případ válečného konfliktu během studené války a nabízí exkurzi do jiné kapitoly moderních dějin. Ale o tom až zase někdy příště.

Ing. Karel Pazourek

Chovatelská přehlídka ŽÁROVICE 2012

Chovatelská přehlídka trofejí přilákala o víkendu 17. – 18. března do Kulturního domu v Žárovicích více než 1200 návštěvníků. Tato odborná a zároveň společenská akce, která má již téměř třicetiletou tradici, je společnou prezentací výsledků uplynulého mysliveckého roku v honitbách VLS Plumlov a okresu Prostějov. Přehlídka byla dále rozšířena o vyhodnocení lovu jelení zvěře ve zbývajících honitbách na Drahanské vrchovině.

Letos bylo celkem vystaveno téměř 600 trofejí, z toho 486 srnců a 61 jelenů, zbytek tvořily trofeje jelena siky, muflonů a daňků. Celkem čtyři srnčí a čtyři jelení trofeje byly předběžně ohodnoceny jako medailové, přičemž tři z těchto jelenů byli uloveni v honitbě VLS Březina a nejsilnější z nich dosáhl hodnoty bronzové medaile – 184 bodů C.I.C.

O zahájení přehlídky se i v letošním roce postarali v rámci kamarádské spolupráce trubači VLS Lipník nad Bečvou, kteří dále zpestřili dopolední program vystoupením s ukázkami lovecké hudby od 18. století do současnosti.

Ani tentokrát nechyběly stánky, v nichž si lidé mohli nakoupit myslivecké potřeby, oblečení a doplňky, ale taky třeba různé druhy koření a bylinek. Velký obdiv sklidila i díla malíře a výtvarníka Zdeňka Nadymáčka, jehož myslivecké olejomalby i kompozice tvořené technikou gravírování na daňčí lopaty jsou známy nejen u nás, ale i za hranicemi naší republiky.

K doprovodnému programu patřila také laserová střelnice, která byla neustále v „obležení" především mladších návštěvníků přehlídky. Na své si přišli i milovníci myslivecké kuchyně, kteří si mohli pochutnat na vyhlášených zvěřinových specialitách připravených místními myslivci.

Přehlídka byla po stránce odborné velmi kladně hodnocena a navíc se pro většinu návštěvníků stala vítanou příležitostí k setkání se svými kamarády a známými.

Ing. Jiří Korhon

Psí příběh se šťastným koncem

Jmenuji se Bessi, jsem šestiletá fenka německého brakýře a po dvou a půl měsíci jsem se zase setkala se svým pánem a moc si to užívám.

Začátek mého příběhu se začal psát 6. ledna ve Skryjích u Rakovníka, kam jsem byla se svým pánem pozvaná na naháňku. Byly jsme dvě, ale co jsme se ztratily, nevím o svojí starší družce nic.

Náš pán si nás považuje, takže obě jsme měly na krku barvářské GPS, ale v těch zařízlých údolích kolem Berounky obojky asi úplně nefungovaly. Znáte to, je to jen technika... Náš pán nás sháněl, čekal na nás, jenomže mezitím v obojcích došly baterky...

Po třech dnech marného hledání odjel domů. Jak to doma paničce vysvětloval a jaké ho čekalo přivítání, to se mi ani teď radši nesvěřil.

Taky jsem pána hledala. Asi teda ne úplně dobře, prý mě nakonec našli tak asi 20 kilometrů vzdušnou čarou od původního místa. No já určitě vzdušnou čarou nešla, tak to muselo být o dost víc a v cestě byla i dálnice Praha - Plzeň.

Zalíbilo se mi až v docela útulné stodole. Široko daleko nebyl žádný jiný dům a ve stodole kromě sena a řepy nebylo nic. Ale v těch mrazech bylo seno fajn alespoň na spaní. Se žrádlem to bylo horší, no naštěstí nejsem vybíravá, jasně že jsem musela malinko lovit a taky jsem vymetala krmeliště v okolí. Nevěřili byste, jaká lahůdka může být tvrdý rohlík! Ještěže divočáci chodí až večer, tak na mě přes den většinou zbylo.

U stodoly mě párkrát viděli místní lesníci, ale neznala jsem je, můj pán mezi nimi nebyl, tak jsem radši pokaždé zmizela. Když už to ale trvalo dlouho a i přes moji opatrnost vysledovali, že už se ve stodole zdržuji vlastně trvale, začal mě jeden z nich uplácet granulemi. Pár dní mě takhle lákal, až mi jednou zavřel můj tajný únikový východ, o kterém neměl nikdo vědět. Odpoledne přijeli dva. Po takovém divném štípanci do kýty se mi chtělo docela spát a packy mě neunesly. Probrala jsem se až ve psím výběhu. Zvenku si mě prohlíželi moji noví známí a taky barvář, kterému jsem se moc líbila.

Skamarádili jsme se, dokonce mě začali brát s sebou na krátké vycházky. Neutíkala jsem, bylo mi s nimi fajn a bylo to o dost lepší, než ve stodole.

Po několika dnech se objevil můj pán. Už jsem nečekala, že mě někdy najde. To bylo vítání! A jak otevřel auto, naskočila jsem do něj a už jsem raději nevystupovala, aby se mi pán zase neztratil! Jedeme domů!

Tak takhle nějak by asi svůj příběh popsala Bessi.

Lesník Radek Hůrka z LS Obecnice a jeho barvář Brit znají zbytek příběhu:

V polovině ledna se ve stodole na Hrachovištích (VÚ Brdy) poprvé objevila plachá fenka, považovaná z počátku letmým pohledem za bígla. Na krku měla GPS obojek. Přilákat se nedala a při dotazu po okolí nikdo takového psa nepostrádal. Poté zmizela a další kontakt zaznamenal p. Hůrka až podle záznamu z fotopasti na krmelišti cca 3 km vzdušnou čarou od stodoly. Potom byl zase dlouho klid.

Přestože se zřejmě zdržovala ve stodole a okolí, uchovala si plachost, kontakt nevyhledávala a sena bylo ve stodole dost na to, aby se nenechala vidět. Přečkala tu i období velmi tuhých mrazů na začátku února.

7. března byla opět zaznamenána ve stodole během vyvážení sena. Pan Hůrka ji zde začal krmit, a to až do 16. 3., kdy ji uspal a vzal si ji domů.

No a od té chvíle to vypadalo, že mu asi Bessi zůstane doma natrvalo:

- čip implantovaný neměla
- GPS obojek Garmin DC 30 byl ze tří stran popsán jménem BESSI, ale podle výrobního čísla nebyl dohledán jako prodaný v ČR,
- pátrání bylo zadáno na server ztracených loveckých psů a na Facebook, informace šla mezi kolegy a na internet, ale výsledek se nedostavoval,
- tetování v pravém slechu 116 06 bylo vyhodnoceno jako nestandardní číslo pro ČR, se stejným výsledkem se setkalo prověření čísla na Slovensku a v Polsku,
- další pátrání směřovalo do Německa, ale tam každá spolková země vede svojí evidenci podle klubů, nemají centrální knihu, takže to vypadalo taky bledě.

(Radek Hůrka, Bessi a Brit)

(p. Meindl a Bessi)

Spojeným úsilím pejskařů se nakonec výsledek dostavil! Majitel Bessi p. Meindl, který žije v Bavorském lese (blízko za Strážným), se 22. 3. přes svého českého kolegu ozval. Pro Bessi si přijel hned následující den s rodokmenem a rodinnými fotkami.

Bessi okamžitě nastoupila do auta a ven už ji nikdo nedostal.

Text: ing. Jan Pour

BOWLING

9. ročník turnaje v bowlingu o Putovní pohár předsedy CPV odborových organizací VLS ČR, s. p. se uskutečnil 14. a 15. dubna 2012 v Jižních Čechách.

Zázemí nám poskytlo rekreační zařízení VLS Olšina a samotné sportovní klání proběhlo v v bowlingovém centru v Českém Krumlově.

Soutěže se zúčastnilo 18 čtyřčlenných družstev. Tentokrát byly zastoupeny všechny divize VLS. Přivítali jsme mezi sebou i družstvo, které vyslal Českomoravský odborový svaz civilních zaměstnanců armády.

Soutěžilo se v kategorii jednotlivců, muži, ženy a v kategorii čtyřčlenných družstev, kdy byla podmínkou účast vždy alespoň jedné ženy.

Bowlingové klání předáním putovního poháru ukončil pan Ing. Král. Společná zábava pokračovala tanečním večerem za hudebního doprovodu skupiny Patrola.

V nedělních dopoledních hodinách jsme navštívili informační centrum elektrárny Lipno.

Zuzana Fojtíková

Přehled „putování“ Putovního poháru předsedy CPV odborových organizací VLS ČR, s. p.

2004 – 2008	Divize Lipník nad Bečvou
2009	Ředitelství státního podniku
2010	Divize zemědělské výroby, zemědělská správa Heroltovice
2011	Divize Mimoň
2012	Divize Hořovice

Jednotlivci ženy:			
1	Rybáčková Jitka	Hořovice 1	158
2	Klemenbová	Karlovy Vary 1	138
3	Vohanková Soňa	ŘSP I.	132
Jednotlivci muži:			
1	Hynčica Dalibor	SOS Libavá	201
2	Rybáček Jakub	Hořovice 1	197
3	Hofer Pavel	ČMOSA	184
Družstva			
1	Rybáček Jakub	Hořovice 1	698
	Hošek David	Hořovice 1	
	Kučera Radek	Hořovice 1	
	Rybáčková Jitka	Hořovice 1	
2	Riedl František	Karlovy Vary 1	581
	Václavíček Jiří	Karlovy Vary 1	
	Ženíšek Pavel	Karlovy Vary 1	
	Klementová Bára	Karlovy Vary 1	
3	Seidl Vladislav	ŘSP I.	580
	Sliacky Pavel	ŘSP I.	
	Urbánek Vítězslav	ŘSP I.	
	Vohanková Soňa	ŘSP I.	

BLAHOPŘEJEME K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ

ČERVENEC

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 50 LET

KLUSÁČEK Luboš	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
ŠKODOVÁ Gizela	bezpečnostní pracovník	SOS Květušín
POPPOVÁ Dana Ing.	personalista	ŘD Horní Planá

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 55 LET

HEŘTOVÁ Ivana	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Praha
HERIAN Věroslav Mgr.	dispečer MCD	SOS - ŘSP
ŠAFAŘÍKOVÁ Jarmila	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
ZEMANOVÁ Jana	všeobecná účetní	ŘD Horní Planá
KORTUS Josef	lesní dělník	LS Nouzov
JEŽEK Ladislav	dřevorubec	LS Obecnice
VLAŠICOVÁ Anna	lesní dělník	LS Bruntál
JANÍČEK Antonín	instalatér	SpS Lipník nad Bečvou

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 60 LET

TURČIN Ladislav	technik ostrahy	SOS Brno
MILER Arnošt	lesní dělník, řidič	SpS Plumlov
HRSTKA Rudolf	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Mimoň

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 65 LET

MALÝ Petr	bezpečnostní pracovník	SOS Praha

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 20 LET

VELLECH Bedřich	automechanik	SpS Lipník nad Bečvou

PRACOVNÍ VÝROČÍ 25 LET

HOLÍK František	lesní	LS Arnoštov
MÜLLER Miroslav	manipulační dělník	SpS Bochov
SLÁDEK Pavel	technik harvestoru	SpS Mirošov

PRACOVNÍ VÝROČÍ 30 LET

PÁLKA Jiří	lesní	LS Hlubočky
VILIŠ Libor	lesní dělník	LS Velký Újezd

PRACOVNÍ VÝROČÍ 35 LET

BALLER Zdeněk	vodárenský dělník	SOS Libavá
SLEZÁK Leo	lesní	LS Rychtářov

PRACOVNÍ VÝROČÍ 40 LET

HUML Antonín	technik správy SOS	SOS Bražec, Hradiště
NETREFA Jan	hlavní účetní	ŘD Hořovice
SUCHÝ Ondřej	řidič motorových vozidel	SpS Lipník nad Bečvou
VALEŠ Jiří	řidič motorových vozidel	SPS Horní Planá

BLAHOPŘEJEME K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ

SRPEN

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 50 LET

JENEI Igor	bezpečnostní pracovník	SOS Libavá
BORKOVCOVÁ Marcela	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
MOCEK Zdeněk Ing.	ekonomický náměstek ředitele	ŘSP Praha
ŠIŠTÍKOVÁ Helena	lesní dělník	LS Potštát

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 55 LET

VOLŠE Ladislav	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
ŘEPKOVÁ Hana	bezpečnostní pracovník	SOS Libavá
KUMŠTA Miroslav	bezpečnostní pracovník	SOS Bražec, Hradiště
ZACHAŘ Stanislav	traktorista	LS Mirošov
PLNÝ Hynek	lesní	LS Žárovice

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 60 LET

ATANASOV Michail Ing.	bezpečnostní pracovník	SOS Praha
MALÝ Stanislav	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Mimoň
VÍT Petr	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
ERTL Mikuláš	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
JANDA Jiří	bezpečnostní pracovník	SOS Bražec, Hradiště
VANĚK Milan	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
MONČEV Jiří	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Brno
VÍT Petr	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
ŠESTÁK Václav	traktorista	ZS Heroltovice
MORAVČÍK Vlastimil	řidič	SpS Mimoň
SLÁMA Zdeněk	rybář a řidič motorových vozidel	SPS Horní Planá

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 65 LET

ČERVENÝ Jan	bezpečnostní pracovník	SOS Bražec, Hradiště
FRIDRICH Jan	lesní dělník	SLŠ stř. Lhota

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 20 LET

ŠILLE Petr	technik pro dopravu	SPS Horní Planá
ČERNÁ Věra Ing.	fakturantka	ŘD Plumlov

PRACOVNÍ VÝROČÍ 25 LET

BLÁHA Jaroslav Ing.	personalista	ŘD Mimoň
HULKA Josef	vyvážečky	LS Nouzov
ILLICHMANN Jiří ing.	hlavní inženýr	ŘD Karlovy Vary

PRACOVNÍ VÝROČÍ 30 LET

PRAŽÁK Pavel	traktorista	LS Dolní Krupá
ŠVEC Václav	nadlesní	LS Arnoštov

PRACOVNÍ VÝROČÍ 35 LET

DUFEK Josef Ing.	vedoucí oddělení daní	ŘSP- Praha

BLAHOPŘEJEME K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ

ZÁŘÍ

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 50 LET

HANOUSEK Pavel	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Květušín
BLAŽEK Zdeněk Mgr.	bezpečnostní pracovník	SOS Květušín
HLOUŠEK Jiří	bezpečnostní pracovník	SOS Brno
RYPEL Aleš	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Libavá
KRÁLÍK Hynek	bezpečnostní pracovník	SOS Květušín
KNÍŽOVÁ Dana	bezpečnostní pracovník	SOS Praha
VÍTEK Jiří	lesní	LS Žárovice
INDRA Luděk ing.	technik správy majetku	ŘD Lipník n. B.

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 55 LET

VESELKA Vratislav	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
HLAVA Ladislav	bezpečnostní pracovník	SOS Brno
KORDOVÁ Bohumila	bezpečnostní pracovník	SOS Bražec, Hradiště
POLCAR Milan	uklízeč	SOS Praha
ŠTEFL Karel	bezpečnostní pracovník	SOS Bražec, Hradiště
BENC Pavel	řidič motorových vozidel	SPS Horní Planá

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 60 LET

HAVRÁNKOVÁ Marie	bezpečnostní pracovník	SOS Praha
BARANEK Ján Ing.	bezpečnostní pracovník	SOS Květušín
ZEMAN Karel	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
PLISKA Karel	automechanik	SpS Plumlov
GALAS Čestmír	lesní mechanizátor	LS Potštát

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 65 LET

TOBIÁŠOVÁ Anna	lesní dělník	LS Arnoštov

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 20 LET

BOSÁK Milan	lesní dělník	LS Hlubočky
EDER Karel	traktorista-operátor	Dolní Lomnice
KANDLER František	dřevorubec	LS Hlubočky
STECKEROVÁ Jitka	lesní dělník	LS Hlubočky
ZIKMUND Miloslav	nadlesní - oborník	LS Dolní Krupá

PRACOVNÍ VÝROČÍ 25 LET

RYSKOVÁ Emília	mzdová účetní	ŘSP-Praha
ZARŽICKÝ Petr	lesní	LS Valeč

PRACOVNÍ VÝROČÍ 30 LET

JEŽEK Lubomír	dřevorubec	LS Obecnice

PRACOVNÍ VÝROČÍ 40 LET

ČERNÁ Věra	asistent nákupu	ŘSP-Praha

Kdo vyhrál?

Vítězem soutěže se v minulém čísle stal Karel Pazourek. Gratulujeme.

Hana Politzerová,
šéfredaktorka

Příspěvky do rubriky „Fotosoutěž" posílejte prosím na email: hana.politzerova@vls.cz

1

2

1. Okno v Buku
2. Chrousti
3. Ještěrky
4. Páření lišajů

Jelikož se nepodařilo technicky zajistit korektní způsob hlasování na webových stránkách podniku, vracíme fotosoutěž opět do časopisu dle původních pravidel.
Děkujeme za pochopení.

3

4

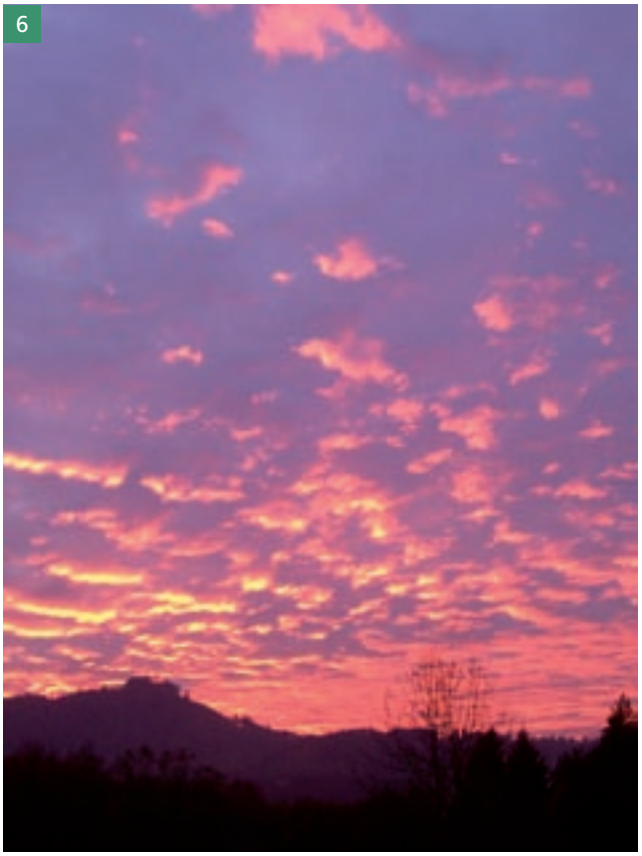

5. Hýl
6. Západ
7. Torzo
8. Jaro

KLUB TRUBAČŮ ČMMJ

Třeboň

Klub trubačů ČMMJ ve spolupráci
s městem Třeboň a časopisem Myslivost

zvou rodiny s dětmi na setkání s myslivci.

Myslivecká Třeboň

11. srpna 2012 od 9.00 – 18.00 hodin

Prožijte sobotní den na Masarykově náměstí v Třeboni a v parku u Bertiných lázní, kde se setkáte se

* **sokolníky**
* **loveckými psy**
* **imitátory hlasů zvěře**
* **mysliveckými trubači**
* **fotografy a filmaři přírody**
* **výtvarníky**

Pro dospělé i děti budou k dispozici stánky s mysliveckými specialitami, které nabídnou i vybrané třeboňské restaurace. Na náměstí shlédnete stánky mysliveckých řemesel, kde si na své přijdou nejen samotní myslivci, ale také ostatní návštěvníci. Své schopnosti si budete moci vyzkoušet na laserové střelnici. Mnoho zajímavého objeví děti i dospělí při soutěžích o ceny na stánku Lesní pedagogiky, případně se budete moci nechat zkrášlit od známých mysliveckých výtvarníků při bodypaitingu. V kině bude po celý den promítat Klub autorů zajímavé záběry z přírody a myslivosti, v domě Štěpánka Netolického si prohlédnete výstavu fotografií zvěře. Program doplní jihočeská dechovka, která bude hrát k poslechu a možná i k tanci myslivecké písničky.

Mediální partner:

www.myslivost.cz myslivost Stráž myslivosti

Partneři Myslivecké Třeboně:

BERTINY LÁZNĚ TŘEBOŇ

VLS VOJENSKÉ LESY A STATKY ČR, s.p.

Rembrandt

INFORMAČNÍ A KULTURNÍ STŘEDISKO Třeboň

Lázně Aurora TŘEBOŇ

MLADÁ FRONTA DNES

Blatouchy – Ing. Karel Pazourek
vítězná fotografie minulého kola fotosoutěže